ԹԻՒ 7690 10 ՕԳՈՍՏՈՍ 1911 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
23 Août 1911 N. 7690
نومرو ۷۶۹۰ ۱۰ اغستوس ۱۳۲۷ چهارشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ՂԱԼԱԹԻԱ
آره‌ولك
قومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌كین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لكی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու	համար	100	54
Արտասահման	»	35	20 Ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK
Journal arménien
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 بازار ایرتسندن ماعدا هر كون نشراولنور . تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳

Զաքրջալըն Կ. Պոլսոյ Մէջ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ
ԱՌ ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
ՆԷՃՄ ՏՏԻՆ ԷՄՕԼԼԱ

Վսեմափայլ Տէր

Այս նամակը գուցէ ընդհանուր ապահովութեան անօրէնին հարկ էր ուղղել, սակայն նկատելով որ դուք իբրեւ Արդարութեան ներկայացուցիչը աւելի բարձր հեղինակութիւն և իշխանութիւն մը կը ներկայացնէք, պարտք համարեցի հրապարակաւ ձեզ դիմում ընել, յուսալով որ ձեր ծանրածանր զբաղումներուն մէջ գոնէ վայրկեան մը պիտի գտնէք, ուշադրութիւն դարձնելու համար յետագայ տողերուս վրայ։

Օսմանեան կառավարութիւնը տարիներէ ի վեր կը հետապնդէ հռչակաւոր Զաքըրճալըն որ Այտընի նահանգին մէջ կ'ասպատակէ, սպաննելով ու կողոպտելով տեղւոյն հարուստները և կամ զանոնք մեծագումար փրկանքներու դատապարտելով։ Օսմանեան կառավարութիւնը արդարացի կերպով ամօթ կը զգայ որ իր իշխանութեան տակ գտնուող երկրի մը մէջ այսպիսի աւազակապետ մը կարենայ անպատիժ շահագործել խաղաղ քաղաքացիներ և զանոնք գերել կամ ցերեկ ատեն կողոպտել անպատկառօրէն։ Եւ արդարեւ քաղաքակրթուած կառավարութեան մը համար ամօթ և նախատինք մըն է այդպիսի յաղթահարներու գոյութիւնը, որչափ ալ իրենց պատճառած վնասը միմիայն հարուստ դասակարգին ուղղուած ըլլայ։

Բայց մինչ Արդարութիւնն ու Իշխանութիւնը տարիներէ ի վեր յամառօրէն կը հետապնդեն լեռներու այդ ամէնի աւազակապետը, միւս կողմէ թոյլ կուտան որ իրմէ շա՜տ աւելի վտանգաւոր աւազակներ, օր ցերեկով, չարաչար կողոպտեն ժողովուրդը, մանաւանդ ո՛չ թէ հարուստները, այլ օրը օրին ապրող էսնաֆ դասակարգը, անոր խնայողութիւնները, այսինքն անոր արիւնը, ծծելով անյագօրէն։

Այդ անամօթ ու անպատկառ Զաքըրճալըներէն ամէնէն գլխաւորն է ա՛ն Ի. Մէլիտէս և իր արժանի ընկերը Աստալի, որոնք երեք տարիէ ի վեր օր ցերեկով, ձեր Արդարութեան քթին տակ, բայց ի բաց ժողովրդին միամիտ մասը կը կողոպտեն իրենց խաբեբայական ու աւազակային գործառնութիւններովը որոնց ամէնէն մեծն է հոլանտական Քրէտի Ֆոնսիէններու թուղթերուն վաճառումը։ Այդ թուղթերը որոնք ո՛չ կառավարութեան կողմէ արտօնուած են, ոչ ալ Սակարաններու մէջ ընդունուած, որոնք ո և է արժէք չունին յաչս դրամատուններու, այսօր շնորհիւ ձեր անհասկանալի ներողամտութեան և թոյլտուութեան, իբրեւ արժէքաւոր պարտաթուղթեր կը վաճառուին ու հրապարակաւ, թերթերու մէջ երեւցած փայլուն ծանուցումներու շնորհիւ։ Այս աւազակութիւնը, ըստ մեզ, շատ աւելի աններելի է, քան ինչ որ կ'ընէ Զաքըրճալըն Այտընի լեռներուն մէջ։

Եւ մինչ կառավարութիւնը ամբողջ զօրագունդեր կը ղրկէ այդ միւս Զաքըրճալըին դէմ, թոյլ կուտայ որ հոս Մէլիտէս և Աստալի Զաքըրճալըները Ղալաթիա, Հիւրրիյէթ խան թիւ 13-15ի մէջ ժողովուրդը կողոպտեն։

Ի զո՜ւր մէկ քանի անգամներ այդ խաբեբաները մատնանիշ ըրինք այս սիւնակներուն մէջ. ի զո՜ւր անոնց կեղծ և անարժէք թուղթերուն պատմութիւնը մանրամասնօրէն պատմեցինք, ի զո՜ւր յիշեցինք որ այդ աւազակները արդէն Եգիպտոսի, Աթէնքի և Եւրոպայի մէջ գործած իրենց դրամաշորթութեանց համար վտարուած կամ ի բացակայութեան բանտարկութեան դատապարտուած էին այդ երկիրներու կառավարութեանց կողմէ, ի զո՜ւր պատմեցինք Բերայի պատժական դատարանին առջեւ այդ խաբեբաներուն դէմ բացուած դատը, այդ անամօթները շարունակեցին թերթերու մէջ իրենց շողշողուն ծանուցումներով կողոպտել հասարակութիւնը և ձեռնհաս իշխանութիւնն ալ բան մը չըրաւ այդ ակնյայտնի աւազակութեան առաջքը առնելու համար։

Ուրիշ երկիրներու մէջ այդ մարդիկը արդէն շատոնց Արդարութեան ճանկը ինկած պիտի ըլլային և իրենց խաբեբայական ձեռնարկութիւնն ալ վերջ գտած, բայց հոս կ'երեւայ թէ այդ տեսակ աւազակներու դէմ ո և է օրէնք կամ իշխանութիւն չի կայ։

Այս բաց նամակը ուղղելով Ձեր Վսեմութեան, կը յուսանք որ, իբրեւ Արդարութեան գործադիր իշխանութիւն, կը բարեհաճիք վերջապէս միջոց մը գտնել այդ Զաքըրճալըներէն Պոլիսը փրկելու համար։

Մնամ յարգանօք
ՀՈԼԱՆՏԱԿԱՆ ՔՐԷՏԻ ՖՈՆՍԻԷՆԵՐՈՒ
ԶՈՀ ՄԸ

ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔԸ

ԿԱՄ

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ ԿԱՐԳ ՄԸ ԹԵՐԹԵՐՈՒ ՄԷՋ ԻՄ ՄԱՍԻՍ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՍՈՒՏԵՐՈՒՆ ԵՒ Ո՞Վ Է «ԳՈՂՏՈՒԿ ԲԱՆԵՐ»ՈՒ ՀԵՂԻՆԱԿԸ

Իմ թղթակցութեան հետ կապ ունեցող անձերէն ոչ մէկի հետ անձնական թշնամութիւն մը ունիմ և ոչ ալ մաքէս կ'անցնի այս ու այն անձը մրոտելու համար վրաս յարձակողներու նկատմամբ պատասխան մը սեւցնել թերթի մէջ, այլ նկատի ունենալով այս տառապեալ ժողովրդեան և ճնշուած հայրենիքի շահը, նպատակս է այս ու այն թերթի մէջ լոյս տեսած յօդուածներու մասին հասարակաց կարծիքը լուսաբանել և իրողութիւնը երեւան հանել։

Երկու ամիս առաջ երեկոյեան ատեն երկուքս ալ բանթող մշակներու պէս, ես իմ պաշտօնատեղիէն և Ս. բարեկամս ալ իր խանութէն, ճանապարհին իրարու հետ միանալով և թաւցիկ խօսակցութեան մը յանձնուած՝ տուն կը վերադառնայինք. վերջի խօսքը թերթերու վրայ էր և ընկերս կէս հեգնութեամբ մը երեսիս վրայ պոռալով զուարթ թարգմանութիւնը կարդալէ վերջ ըսաւ ինծի. «Շատ աղուոր մոխիրն է վրան». «կարդացի՞ր «Յառաջ»ի 42 թիւ մէջ «Վահագն»ի յօդուածը. քովի կծելէ վերջ, իբրեւ բարեկամ ներսէս նախկարդալին, խորհուրդ կուտայ որ քովի և նմաններդ հեռացնէ իր քովէն ու ուշադրութիւնը իրենց դարձնէ, իբրեւ թէ քեզ իրենց քթի ու մաթի հետ երկթացած ըլլար հեզահոգի Խարախանեան Սրբազանը». Եւ առանց թոյլ տալու որ ես ալ իմ կարծիքս յայտնեմ սոյն գրուածքի նկատմամբ, սկսաւ դպրեցի մը պէս գլխուս կախօսիկ կարդալ և խրատել զիս որ այդ գրուածքին կարեւորութիւն չտամ. ու հետեւեալ առակը սկսաւ պատմել. «Աւուր մէկը Մուխսի Մարտիրոս անունով մէկը շուկայէն իր տունը դարձած միջոցին, Պռպռւենց Պօղոսը որ քֆրտար ու շատախօս մարդ մըն էր, ճամբան առջեւը կ'ելնէ հայհոյելով ան ձայն չհաներ, ուշիկ մը տուն կը հասնի և դուռը ներսէն գոցելով իր սենեակի պատուհանէն դուրս կը նայի. Պօղոս այս անգամ պատուհանի տակ կանգնած կը սկսի հայհոյել և Մուխսի Մարտիրոս համբերելով ձայն չի հաներ, որուն վրայ Պռպռեան բարկանալով՝ ինքնիրեն կ'ըսէ. «Ճանըմ հիմա բարկութենէս հազար կտոր կ'ըլլամ, երեսդ դարձուր, հայհոյութիւն մըն ալ դուն տուր ինծի, թողում երթամ». ան նորէն լուռ կը մնայ, և Պռպռեան գզջացող մեղուորի մը պէս գլուխը երերցնելով քթի տակէն իր հայցէն հայհոյութիւններ մը մռլտալով ամօթահար և և գլխիկոր անհետ կ'ըլլայ». Եթէ դուն ալ լուռ մնաս՝ հակառակորդներդ պարտուած են. բարեկամիս վերջին խօսքերն էին և բաժնուեցանք։ Բարեկամիս տուած այս բարի խորհուրդէն աւելի, ուրիշներէ ալ լսած ըլլալով Մ. Մարտիրոսի փիլիսոփայական համբերութեան երկական պատմութիւնը, որոշեցի չպատասխանել «Յառաջ» թերթի Պ. Թղթակցին և թողուլ որ ինք ամչնայ իր գրած սուտերէն և խելօքութիւններէն։

Օր մը կ'ըսէր ինծի խնդահօս մէկ մը. «Թափառական Հրեան կարդացեր ես, ինչպէս ճիզվիթներու ակումբը Ռօտէնի շուրջ բոլորած կ'աշխատէր Ռօտէնեան տան ժառանգներու կորուստն, ակնարկելով Դաշնակցականներուն, մեր յեղափոխութիւնն ալ այդ ընկերութեան պէս, ամէն կողմէր իր թերթերը տարածած է. մէկ որ իր փարախէն չէ և «Համմայ Ս. եկեղեցւոյ դէմ խօսող,» իրենց թերթերով կերցնին կայահարել, «Յառաջ» կը գրէ, արձագանգ կը գտնէ «Ազատամարտ»ի մէջ. «Ազատամարտ»էն «Հայրենիք»ի մէջ, «Հայրենիք»էն «Հորիզոն»ի մէջ և «Հորիզոն»էն «Ապարէզ»։ Արդարն ու մեղաւորը մէկ չափով կը լուանան, հիմա եթէ քիչ մը լեզունին կարճցեր է, ժողովուրդը այլ եւս շատ կարեւորութիւն չի տար իրենց ըսածներուն ու գրածներուն»։

Եւ ճիշդ այս մարդու ըսածին պէս, մարդիկը իրենց առաջին հարուածը «Յառաջ»ի միջոցաւ տալէ վերջ, ըսին այս մարդու օձիկէն բռնեցինք, հապա՞ սուտ մըն ալ «Ազատամարտ»ի մէջ թխենք, մեր պօզ թերափինները Գարմէն և Զիթճեանը զուարճացնելու համար, և պարտաւորցնենք զինք ալ մեզի խոնարհութիւն, երկրպագութիւն ընէ և անգամ մըն ալ մեզի խօսք չնայի։ Այս անգամ Գարմէն Զիթճեան խնկարկուներու խմբակէն ուրիշ մը «Սուսամ» կեղծ անուան ներքեւ ծպտելով հանդէս կուգայ և «Գողտուկ բաներ» վերնագրին ներքեւ «Ազատամարտ»ի 610 թուի մէջ կ'ամբաստանէ զիս թէ, ազգայիններու անունով բաշխուած լաթերը գողցեր և որբերու ու այրիներու անունով եկած դրամները խժռեր եմ, իսկ պատ. «Ազատամարտ» ալ իր թղթակցի սայոյ լուրերուն հաւատ ընծայելով հետեւեալ «ռէքլամը» ըրած էր. «Մուշէն ստացանք հետեւեալ նամակը ‹Մայիս 18 թուակիր, որ կը մերկացնէ տարէ մը ի վեր ծնունդ առած պղտոր հոսանքի մը չարժատրթները դիմակազերծելով, ղեկավարները»։

Թէեւ որոշմնատարութեան զգացմունք և քիչ մը եւ ունեցողներու քով դուն ուրեք տեսնուած է մոլթի մէջ կատարուած գործողութիւն մը խառնակեալ սակայն նկատելով որ այդու իմ անունս մրոտել և համբաւս արատաւորել կ'աշխատին խումբ մը շահագէտներ, ստիպուած եմ իրողութիւնը հրապարակի վրայ դնել, հասարակութեան զգացիաք մը տալու Տարօնի մէջ անցած դարձածներուն

معنوی دفع تعفن

هر كون غزته‌لرده یكی وایشكذار شهر امینی حسین كاظم بكه حقیقی مدح وثنالر ابذال ایدیلیور.

فی الحقیقه مومی الیه مأموریتی فوق العاده برغیرتله اجرا ایتدیكی كبی قولرایه قارشی آچمش اولدیغی حرب وسیله‌سیله دخی وظیفه‌سنی نه درجه حسن ایفا ایتمكده بولندیغی اكلاشلمقده‌در .

مدهش خسته‌لغك كسب وخامت ایتدیكندن باب عالیده دفع تعفن ایدلمش اولدیغی ودیكر دوائر رسمیه‌ده دخی ایدیله‌جكی دون اعلان ایدلمشیدی .

ایشته بوحركت حسین كاظم بكك قدرت متشبثه‌سنه شان كتیره‌بیلور .

لكن نره‌ده اوبیوك شهر امینی ، اوخارق العاده ذاتكه بتون دوائری حامضلر ، كیرج ویاقلور ایله دكل معنوی بردافع تعفن ایله تمیزله مكه مقتدر اولسون .

وبا وقولرا كچیجی اولوب ، ایراث ایده‌جكلری مضرت دائمی اوله‌ماز ، فقط عصرلردنبرو حیات عمومیه‌مزده آشیانه كیر اولان غنغرن بزی مرحمتسز برسرنوشت پرستی ایله آهسته آهسته فقط قطعی براولومه طوغرو كوتورمكده‌در .

بومرضی كیم تداوی ایدوب اورته‌دن قالدیره‌جقدر ؟

ممالك عثمانیه‌نك هرطرفنده وبتون عناصرنده سویله‌دیكمز معنوی دفع تعفنی اجرا ایده‌جك اعجازكار آلت نره‌ده‌در ؟

مأمورلرمز ، عطالتدن ، اعتیادلردن ، رشوتجیلكدن تمیزلنمك اوزره ، باعث نجات اولان جسم مایعی اونلر اوزرینه كیم سرپه‌جكدر ؟

هانكی حامض تعصب وجهالت میقروبلرینی دفع وامحا ایده‌بیله‌جكدر ؟

زهرلی سینكلر كبی یكی اداره‌مزك سقوطنی برباد ایدن جعلی مشروطیتپرورلری ، ساخته ترقیپرورلری ، دوزمه وطنپرورلری نه‌درلو كیرجله ستر ایده‌جكز .

استبداددن میراث قالمه بربادلقلری ، عثمان پاشا كیلرك نطقلرینی ، دره‌بكلرك جهنملك افكارینی دفع تعفن ایله تمیزله‌مك ایچون نه مقدار معنوی قلوره لزوممز واردر ؟

دوائرده دفع تعفن ... اویله كوزل برسوزكه انسانی مستغرق خیال ایدر . نه رعنا نه قدر معنیدار واستعاره‌لی برتعریف ، دوائرده دفع تعفن ایدیله‌جك یعنی بلدیه عربه‌لری ایله اوزون مدتدنبرو عدم حركتدن چوروموش مأمورلر ، پاصلانمش وجدانلر مشئوم فكرلر ، قوروموش اعتقادلر ، مشكوك اقتدارلر ، چرك آلود شهرتلر ... ساحل دریایه نقل ایدیلوب ، اورادن دخی معونه‌لر ایله سرای برونه كوتوریله‌رك دوكیله‌جكدرلر .

ایشته دوائرده حقیقی بردفع تعفن بویله حركت ایدیله‌رك وجوده كله‌بیلور .

بوقبیل برتضاد تعفن ایله تركیا ، پك كچوك برقنالق اولان قولرادن دكل ، ازمنهٔ قدیمه‌دنبرو بیوك عثمانلی دولتنی اولوم ورطه‌سنه سوروكله‌ین بویله‌بر غنغرندن استخلاص كریبان ایده‌جكدر .

طبیعی مشروطیت بردولت ایچون مكمل بر دافع تعفندر ، امراض اجتماعیه‌یه تأثیرلی بردوادر . فقط ایجابی وجهله استعمال اولنمادیغی حالده مذكور دوا رنكلی شیشه‌لر ایچنده جامكانلریمزی تزیین ایتمكدن بشقه هیچ برشیئه یارامز .

مخاطره‌دن قورتولمق اوزره دها وقتمز وار ایكن ، مشروطیتی جامكاندن آشاغی آلوب اونی بزه فائده‌لی برشق ایله استعمال ایتملی‌یز .

بو بیوك وبادیٔ فلاح اولان تمیزلكی اجرا ایتمك ایچون نره‌ده حسین كاظم بك ؟ نره‌ده دیكرحسین كاظم بكلر چونكه بویله برتشبثه بردانه‌سی كفایت ایتمز .

ایشته دوائرده دفع تعفن ایتمكی بز بویله تصور وتأمول ایتمكده‌یز .

اودیان

هوالرده سیاحت

ممالك متمدنه‌ده ، طاغلر دكزلر اوزرندن ، طیران ایتمك اوزره ، مسابقه‌كارانه جهد وغیرتلر ایدلمكده‌در .

آلپ طاغلری ، مانش دكزی مرور ایدلدكدن صكره شمدی ، پاریسدن مادریده بالونلر ایله اجرای سیاحت اولنمقده‌در .

ایكنجی دفعه اوله‌رق برپایتختدن دیكر پایتخته بین الملل بویله برتشبث عصرحاضرده ، اختراعات جدیده‌نك بومهم قسمنه نه درجه اهمیت ویرلدیكنه جانلی بردلیل تشكیل ایدر .

لكن عصر تیمور یوللرینك اختراعیله مشهور اولدی ایسه یاشادیغمز بودور دخی هوالرده سیاحت ایتمك اوزره بالونلرك حال تكمله وارمه سیله شهرتیاب اوله‌جقدر .

بشریته بویله زیاده‌سیله مهم برشعبهٔ فنده رهبر اولمق اوزره ، بتون ثروتنی ، عائله‌سنی تحت تهلكه‌یه وضع ایتمش اولان ، فرانسزلردن مشهور لوی‌سئین وفیربرو اجرا ایتدیكی تتبعات عمیقه‌نك محصولی اوله‌رق ، الیوم دكزلر وطاغلر اوزرندن بالونلر ایله اون كون ظرفنده ایدیلن ۸۰۰ كیلو مترولق برسیاحتی ٤ كونده كمال سهولتله اجرا ایتمكده‌درلر .

بوكبی تتبعات بویله كوزل موفقیتلر ایله ختامپذیر اولدیغندن مستقبلده ، بالونلر دولتلرك قوای بریه وبحریه‌لرینه نه‌درجه اجرای نفوذ ایده‌جكلری درپیش ایتمك پك قولایدر .

ذاتاً آلمانیا ، وفرانسه اردولرنده بومسئله‌یه پك اعتنالی برنظرله باقلمقده‌در .

قسطانیان

---

(۱۱۱)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

ایكنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

اوتنجی فصل

صالحه خانمك استنطاقك دوامی

زیرا اونلرك قسم اعظمی معلومدر ... دها بوصباح رفقاكزدن یاور ضیا پاشایی دردست ایتدك ، مومی الیه بوكونه قدر كندینی ظاهراً صادق بربنده كبی كوستره‌رك ، شوكتماب افندمزی اغفال ایتمكده ایدی ...

یاور ضیا پاشا دردست ایدلدیكندن ، عزت صالحه خانم اوزرینه بویله یالان سوزلر ایله دها زیاده تأثیر نفوذ ایده‌جكنه مأمول ایدیوردی ، فقط صالحه خانم بوسوزلره هیچ اهمیت ویرمیه‌رك :

— ضیا پاشانك دخی استبداده دشمن اولدیغنی بیلمه‌یور ایدم ، سزك ویردیككز بو خبردن طولایی چوق مسرورم ، دیدی .

عزت پاشا جواباً :

ضیا پاشا ایله كیزلیجه مخابره ایتمش اولدیغكز حالده رفقاكزدن بولندیغنی نصل بیلمز ایدیكز ، دیدی .

صالحه خانم . — نه دیمك ایسته‌دیككزی آكلایه‌میورم ، بن بویله بركیمسه ایله هیچ مخابره‌ده بولنمامشم .

عزت پاشا . — لكن اوسزه كیزلیدن ورقه‌لر یازمقده ایدی ...

صالحه خانم . — هیچ برورقه بنم اله واصل اولمامشدر .

عزت پاشا . — طبیعی واصل اولامزدی زیرا دها سزه كلمه‌دن بز اونی اله كچیرمكه موفق اولمشیزدر .

صالحه خانم . — بوبابده بشقه تفصیلات ویرمكه مقتدر دكلم .

عزت پاشا . — اشبو جهتی ده برطرف ایده‌رك ، شمدی خفی قومیته‌نك فعالیتدن بحث ایدیكز .

صالحه خانم . — فعالیتمزك مقصدی ، پك بسیطدر . قومیته‌مزك هدف حركتی وسائط لازمه‌یه مراجعت ایده‌رك استبدادی ییقوب اونك یرینه حر برحكومت مشروطه قائم ایتمكدر ، زیرا سفیل وطنمزك چارهٔ خلاصی بویله بر حكومتك موجودیتنه متوقفدر .

عزت پاشا . — مقصدیكزی موقع اجرایه چیقارمق ایچون‌می بویله جنایتلره ارتكاب ایدیبورسكز ؟

صالحا خانم . — بز یالكز بومقصدیمزی اجرا ایتمكه حیلولت ایدن موانعی اورته‌دن قالدیرمق ایستریز .

عزت پاشا . — دیمككه قاندیللی ارن كوی چاملیجه واسكدار جنایتلرینی سزیاپمش اولدیغكزی اعتراف ایدیبورسكز .

صالحه خانم . — طبیعی بویله پك آشكار اولان برحقیقتی اعتراف ایدرم ، وبوندن ماعدا دها شدید وسائطه مراجعت ایده‌جكمزی ، وعبدالحمیدك استبدادینی محافظه ایتمك اوزره اجرا ایتمش اولدیغی جنایتلردن یوزده برینی یاپمه‌دن حریتی اله كچیره‌جكز ...

عزت پاشا . — مادامكه بوجنایتلر سزك واسطه‌كز ایله اجرا اولندیغنی اعتراف ایدیبورسكز ، رفقاكزدن هانكیلری مذكور جنایتلری یاپدیغنی دخی سویله‌یكز ...

صالحه خانم . — اوجهت دعوای حریت ایچون اوقدر اهمیتی حائز دكلدر ، شخصیتلر ایله مشغول اولیه‌لم ...

اخذ ثار ایدن دست حسنك ، محمد ، مهرانك وياخود یوركینك اولمسنده بأس یوقدر یالكز ضربه مقصدینه واصل اولملیدر ...

عزت پاشا . — خرستیان اسملری‌ده ویردیكندن كیزلی قومیته‌ده ارمنیلر ، روملرده موجود اولدیغنی ظن ایدرم .

صالحه خانم . — طبیعی ، اونلرده بزم كبی استبدادك پنچه‌لرنده ایكله‌میورلرمی ؟

عزت پاشا . — آرقداشلریكزك اسمی دها ویرمیه‌جكمیسكز ؟

صالحه خانم . — سز دخی اونلرك اسمی بكاصورمغه نصل جسارت ایدیبورسكز ؟ .

استنطاق بویله دوام ایده‌رك هیچ برنتیجه حاصل اولیه‌جقدی . عزت پاشا مشكل بروضعیتده بولندیغنی آكلایوب ، بووضعیتدن قورتولمانك یولنی دوشنمكده ایدی ، برقاچ دقیقه سكوت ایدوب یانده اوطورانلر ایله برآز مذاكره ایتدكدن صوكره ، سسنی یوكسلتده‌ك قطعی برصورتده :

— صالحه خانم ، استنطاقمزی بویله دوام ایده‌مه‌یه‌جكمزی صوك دفعه اوله‌رق بیلدیریرم . شمدی‌یه قدر سزك برقادین اولدیغكزی نظر اعتباره آله‌رق ، اوكا كوره مسامحه ایله حركت ایتدك ، بوحركتمز ایله مأمول ایتمكده ایدككه سزدخی بوطورمزی تقدیر ایدوب ، لازم كلدیكی وجهله اعتراف ایده‌رك ، بتون سؤاللریمزه جواب ویره‌جكدیكز ، حالبوكه كوستردیككز مسامحه‌دن یوز آلدیكز وادب خارجنده حركتده بولنوب ، سزك مجرم اولدیغكزی اونوده‌رق ، بوراده برمدعی صفتیله شوكتماب افندمزه واونك حكومته قارشی جیلدیرمشجه‌سنه سوزلر سویله‌دیكز .

« آرتق بویله‌جه دوام ایتمك قابل دكلدر . بز شمدی‌یه قدر ، حكومته دشمن اولان برخبیثی اونودوب سوزیمزی اغفال ایدلمش برقادینه خطاب ایتدك ، فقط قارشمزده‌كی آرتق برقادین اولدیغنی فكرمزدن چیقاره‌رق طوغریدن طوغری‌یه برجانی ایله كوروشه‌جكز ، بیلیرمیسكزكه عدالت اعتراف ایتمك ایسته‌مه‌ین خبیثلری بلبل كبی سویلتمك اوزره وسائطه مالكدر بناءً علیه بزی وسائط مذكوره‌یه مراجعت ایتمكه مجبور ایتمه‌یكز ، آكلادیكزمی ؟ ...

عزت پاشا صوك سوزینی ، صالحه خانمه عداوتكار برنظر عطف ایده‌رك سویله‌مشیدی .

(مابعدی یارین صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

վրայ, որովհետեւ 12—15 ամեայ հասարակական գործունէութեամբս ոչ թէ օր մը գայթակղութեան առիթ տուած չեմ, այլ աղնիւ և վեհանձն եղած եմ եթէ բան չեմ սխալիր, ազգայիններու անունով եկած յաթերէն ոչ կտոր մը լաթ և նպաստներէն նուշքարակիտ մը իւրացուցած եմ. հպարտութեամբ կը պարզեմ իրողութիւնը ահա։

Ազգայիններու անունով կ. Պոլսէն Տէր. Մ. Գ. Նորատունկեանի, Սամսոնի և Իզմիրի որբախնամ մարմիններու ղըրկուած և կէսը նոր կարուած, կէսը հնոտի լաթերը Մուշ հասան 908ի աշնան, որովհետեւ կուսակցութեան չնորհիւ ժողովուրդը անխնամութեան մատնուելով առաջնորդարան չէր ճանչնար. Նոյն ատենուայ առաջն. փոխանորդը չկրնալով միս մինակ յիչեալ հանդերձներու բաչխումը կատարել, վար դրաւ, մինչեւ որ Խարախանեան սրբազան, նոյն ատեն վրդ.. իր պաշտօնատեղին ժամանեց 909 յունիսի սկիզբները, չուտով պատուաւոր ազգայիններէ յանձնաժողով մը կազմեց և Գաղ. Ժողովոյ անդամներէն երեքն ալ անոնց օգնական նչանակելով բաչխման ձեռնարկել տուաւ։ Բարտուղարութիւնը կամ լաթերու ցուցակագրութիւնը մինչեւ վերջ կատարած է Ս. Մարինէ թաղեցի ուս. Միհրան Շահինեան, յետոյ բաչխման ցանկերը ինծի ներկայացուելով հաչիւները պատրաստած և յանձնաժողովի հաստատութեան բովէն անցնելէ վերջ ղրկուած են պատրիարքարանին և օրինակ մըն ալ Սանասարեան դպրոցի վերատեսուչ Սրուլեան էֆ.ի միջոցաւ Տէր. Նորատունկեանին։ Լաթերը երկու կղպանքի ներքեւ մառանուր հսկողութեան մը տակ կը պահուէին ուրոյն սենեակի մէջ։ Այս բաչխումը կատարուելէ 4 ամիս վերջ, աչնան սկիզբները, առաջնորդարանի անձկութեան պատճառաւ 5-6 ամիսէ ի վեր թոշակ ստուած չըլլալուս համար, ինչպէս և հիմա, սիրտս սիրաչահելու և բարիք մը ընելու նպատակաւ յանձնաժողովի յարգելի անդամներէն Մկրտիչ աղա Գուրպաղտնճեան և ժողովականներէն Կարապետ էֆ. Տ. Ցակոբեան, Ցովհաննէս էֆ. Խ. Մելիքեան 2-2 ուկէս մէջը թիրէսլի փասոն կտոր մը ներկայացուցին ինծի և ըսին թէ լաթ մը կարել տուր քեզի. ոչ թէ ընդունելու պատրաստակամութիւն ցոյց տուի, այլ արժանապատուութեան դէմ նկատելով անոնց առաջարկը, մերժեցի, սակայն անոնք պնդեցին իրենց առաջարկութեան վրայ հետեւեալ բառերով. «Որքան հպարտ ու վեհանձն ես, ըրածդ ամբարտաւանութիւն է, քիչ մը խոնարհ ըլլալու ես, քեզի նուէր մըն է կ'ընենք իբրեւ մեր վաստակաւորին». այդ խօսքերը որ սառոյցի նման վրաս իջած էին, ստիպուեցայ հնազանդութիւն ցոյց տալ և առնելով յիչեալ կտորը, առատօր. կարողչէք տալ դերձակին՝ լաթ մը կարելու համար. իսկ նպաստի դրամներուն ոչ թէ մօտեցած չեմ պատ. ազգայիններէն նպաստաբաչխ մարմին մը կազմուած ըլլալուն համար, այլ խնամով բոլոր հաչիւները գրելէ վերջ, պահապան հրեչտակի նման հսկողութիւն ըրած և ձայն բարձրացուցած եմ որբերու և այրիներու օրապահիկը լափող Սուասմի և իր համակիրներու պաչտելի Գարմէն արարածի դէմ բողոքելով թէ, վասաբար իրը ձեռքէ փոխ խաբելով Տասես. Խորհրդոյ գանձապետ նպաստից Սնտուկէն 30 ոսկի գրպանեց իր հաճոյքներուն գործածելով։ Սերման 1500 ոսկիէն 50 մարտիրոս զինուորներու այրիներուն և որբերուն անունով խաբեց առաւ. և ոչ ոքի դանկ մը տուաւ, քանի քանի անգամներ Դրմերցի զինուոր Արամի այրին իր եօթ որբուկներով իր բաժինը առնելու համար, յիչեալ պարոնի դուռը բախեց և բան մը չառաւ. մինչ խաբելով ճամբու կը դնէր, «առաջնորդարան ինծի բան տուած չէ, առնեմ, ձեր բաժինը կուտամ»։ 12 լիրա ալ հարստահարութեանց տեղեկագրերը պատրաստողներուն տալու համար լէպից ու լէպանց նպաստամասէն, չորս ոսկի տուաւ տեղեկագիր պատրաստողներուն, ութ ոսկին իր գրպանը դրաւ, և նպաստից ծախքով պատրաստուած տեղեկագրերը փոխանակ Պատրիարքարան և հայ երեսփոխանին ղրկելու, «մեր արխիւ պիտի մնայ» ըսելով, փոխնորու տակ թողուց. պարապաուրեսցոյ նոյնն ըրել Տարօնոյ Վիճակի գիւղերու հարստահարութեանց տեղեկագիրները և ղրկել մեր երեսփոխանին։ 10 լիրայ ալ նոյն ատենուայ դատախազի օգնականին՝ Բիշէցի Մուհամմէտ էֆէնտիին, որ Ճէմիլէթի Մուհամմէտիէի անդամները նոյն միջոցին ազդեցութիւն ի գործ դնելով պաչտօնէ դադրեցուցած էին. իբրեւ աղաապահն այլ կարօտ հայրենակցի մը օգնութիւն տալու համար խաբեր առեր ու չէր տուեր, ինչպէս խոստովանեցաւ յիշեալ անձը։

Հոս չի վերջանար «Սուասմի» և «Վահազնի» տարածած երկրորդ «Ոստանիկ Տ. Մարգարեանի՝» Պ. Գարմէնի սխրագործութիւնները, 907-908էն արտասահմանի Փայտակ, Ժաղ, Արօր, Նոր-Ալիք, Վռակ, Զանդակ, Գործ և Մշակ թերթերն ալ Տարօնի սովեալներու անունով 8460 ր. 70 կ. հաւաքելով ղրկեցին Դաչնակցականներու ձեռամբ բաչխուելու, ինքը իր թղթատարին մէջ «հարբեններու» հետ վայելեց վերջ յիչեալ գումարը, յետոյ կեղծ յայտարարութիւնով մը, երբ թերթերը հաչիւ կը պահանջէին, հաւատացուց զանոնք թէ, այն գումարը յանձնեց Գէորգ Չաուշի և բանդայազող Պ. Ռուբէնի ձեռամբ եւերի կարօտներուն բաչխուեր է, մինչդեռ Գէորգը 907 յունիսին դժբախտութեամբ հող իջած էր, և Ռուբէնը դրամի կարօտով անտառներէն դուրս չէր ելներ։ Դաչտի կրթական տուրքի հաչիւ տալու խօսքն աւելորդ կը համարեմ անգամ մըն ալ հոս բերել, երբ քանի մը անգամ վրան գրուած է։

Մուշ ՑԱՐՕՆՑԻ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՔՈՒԼԵՐԱՆ

Քաղաքապետութիւնը կը զեկուցանէ թէ չնորհիւ ձեռք առնուած առողջապահական խիստ միջոցներուն, քոլերան հետզհետէ կը նուազի Խասքէօյի մէջ։ Առջի օր չորս դէպք և երեք մահ պատահած են չղթայի տակ առնուած վայրերուն մէջ։ Առողջապահական չղթայէն դուրս ո և է դէպք չէ պատահած։

⁂ Առջի օրուան դէպքերը սա թաղերուն մէջ պատահած են։ Սկիւտար՝ 10, Մազրիքէօյ՝ 1, Պէյքօզ՝ 4, Օրթաքէօյ՝ 2, Պէչիքթաչ՝ 2, Հէյպէլի՝ 1, Հօճա-Փաչա՝ 2, Գասըմ Փաչա՝ 5, Ճէպալի՝ 3, Ղալաթիա՝ 4, Թադըմ՝ 1, Խասքէօյ՝ 7, Էյիւբ-Գարու՝ 1, Տէտէ Աղաճէն եկած՝ 1, Գատըքէօյ՝ 1, Սինէմքէօյ՝ 1, Բանկալթի՝ 1. Վարակուածներուն 28ը Իսլամ են, 8ը Հրեայ, 6ը Հայ և 5ը Ցոյն։

⁂ Գարտիզանի մէջ քոլերայի դէպք մը պատահած է վերջերս։

⁂ Սկիւտար Զէյնէպ Համըմ հիւանդանոցին մէջ քոլերայի դէպք մը պատահած ըլլալով հիւանդանոցը առողջապահական չղթայի տակ առնուեցաւ։

⁂ Պուլկարիոյ առողջապահական վարչութիւնը ջնջեց քարանթինան։ Միայն կասկածելի ուղեւորները քարանթինայի պիտի ենթարկուին. Ճամբորդները սահմանագլխին վրայ բժշկական քննութեան և հսկողութեան պիտի ենթարկուին, նոյնպէս հինգ օր իրենց գտնուած տեղին մէջ բժշկական հսկողութեան տակ պիտի ըլլան։

⁂ Բանկալթի Զիմէն փողոց 115 թիւ տան մէջ կասկածելի ախտանչաններով մեռած է տիկին Երանուհի Փիցցի, քոյր Տոք. Ց. Փաչաեան էֆ.ի։ Տիկին Երանուհի չաբաթ իրիկուն յանկարծ կը հիւանդանայ, և կիրակի իրիկուն ժամը 9 ու կէսին կը մեռնի։ Ոստիկանութիւնը ժամը 9էն լուր կ'առնէ որ հիւանդ կայ, տունը չղթայի տակ կառնէ և իմաց կուտայ Թաղայի տակսին բժիշկին։ Մինչեւ ժամը 12 ոչ ոք կ'երեւի։ Հիւանդին ազգականներէն մէկը Խաչեան էֆ. կը դիմէ ոստիկանատուն և կը հարցնէ թէ ո՛ւր է բժիշկը։ Ոստիկանապետը կը պատասխանէ որ գիչերները Տոք. Ցանոքրլեան էֆ. կը նայի, բայց կիրակի ըլլալով գիւղ գացած է։ Միւս բժիշկը՝ Իհսան պէյը կ'ուղուի, քանի որ ցորեկները ան կը նայէր հիւանդները, բայց մէջտեղ չկար։ Ոստիկան կը ղրկուի որ կանչէ զինքը. Իհսան պէյ ուչ ատեն, ժամը 3էն կուգայ մեռեալին տունը, բայց չի մօտենար դիակին, այլ հոն գտնուող կնոջ մը կը յանձնարարէ անոր ձեռքերն ու գլուխը չարժել։ Կինն ալ կ'ըսէ. «Ձեր պաչտօնը ի՞նչ է, դուք չնայի՞ք։» Բժիշկը գլուխը չարժելով կը հեռանայ և կ'երթայ մեռեալին աղջկան մօտ, որ թիֆօյէ հիւանդ ինկած էր։ Նոյն միջոցին հականեխիչ պաչտօնեան ալ եկած էր, բայց մեքենան աւրուած ըլլալով, կարելի չըլլար հականեխումի գործ դնել, և պարզապէս չէնին պարունակութիւնը կը թափէ հոս ու հոն, մէկ չէն ալ դրանը առջեւ կը տարէ։ Մեռեալը կը մնայ տուն մինչեւ յաջորդ օրը ժամ 11, և այն ատեն կը փոխադրուի գերեզմանատուն։ Թաղապետութիւնը թող չի տար որ տուն մտնեն ուրիչ բժիշկներ, հիւանդ աղջիկը դարմանելու համար, առանց հականեխիչ պաչտօնեան ներկայ ըլլալու։ Մէկ հականեխիչ պաչտօնեայ միայն կայ եղեր Շիշլի, Փէրիքէօյ և Բանկալթի։ Մարդը ուղղուած վայրկեանին չի կրնար հիւանդին տունը երթալ։ Հիւանդներուն քով գացող բժիշկներուն համար մէկ չապիկ միայն կայ և բժիշկները ստիպուած են իրարու սպասել։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Թէեւ անհաւանական կը նկատուի որ նախարարական տագնապ մը առաջ գայ մինչեւ խորհրդարանական յառաջիկայ նստաշրջանը, սակայն նորէն զրոյց կը չրջի թէ նախարարական տագնապ մը պիտի ծագի մօտերս։ Կ'ըսուի թէ ելմտական նախորդ նախարար Ճավիտ պէյ եղարքոս պիտի անուանուի։

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ալպանիացի պարագլուխներ տեսնելով որ Մալիսօրներու եղած զիջումները իրենց ալ չեն տրուիր, աւելի մեծ գործունէութիւն մը ցոյց կուտան հիմա։ Իրենց չրջանակին մէջ մեծ յեղափոխութիւն մը հանելու համար, արտաքին աջակցութեան կը դիմեն դաղտնապէս։ Նոյն իսկ հիւպատոսներուն դիմում ըրած են։ Անոնք հիւպատոսներուն յայտարարած են թէ բռնատէրերը բան մը չպիտի կրնան ընել, եթէ երբեք արտասահմանէն սպասուած օգնութիւնը չգայ։ Նոյն իսկ կ'ըսուի թէ հիւպատոսներէն մէկը սա յայտարարութիւնը ըրած է. «Ձեր ապստամբութիւնը օրինաւոր է. Մնաց որ, խոստացած ենք բարոյապէս ու նիւթապէս օգնել ձեզի»։ Շարժման պարագլուխներէն ոմանք և չատ մը ազդեցիկ անձեր կը պատրաստուին արտասահման մեկնելու, եթէ երբեք բանակը Ալպանիա հասնի, արտասահմանէն սպասուած օգնութիւնը գալէն առաջ։ Այդ անձերը արտասահման ապաստանելով իրենց ուղղութիւնը պիտի ճչդեն և դաւական հետապնդումներէ զերծ պիտի մնան։ Զրոյց կը չրջի թէ երկու օտար զրահաւորներ Ադրիական ծովեզերքին առջեւ և մանաւանդ Ալպանիայի չրջակաները ցոյց մը պիտի ընեն։ «Իթթիհատ» թերթը յիչեալ տեղեկութիւնները հաղորդելով կ'ըսէ թէ ամէն օսմանցի գիտէ այդ զրոյցներուն աղբիւրը և պատճառը։ Հետեւաբար միչտ զինուոր պահելու է Ալպանիայի մէջ և չրջակաները։ Կորսուած ամէն վայրկեան ծանրակչիռ կարեւորութիւն ունի։ Շատեր տեղական իչխանութիւններէն արտօնութիւն կ'ուզեն Գորֆու կամ Իտալիա երթալու։ Անտարակոյս, կառավարութիւնը չպիտի թոյլատրէ։ Հրոսախումբերը կը գործեն Տրաքովիչայի, Վօտիչէի, Միկոնաի, Լաբարտայի, Նովէի և Գոմինէի մէջ և ժողովուրդը ապստամբութեան կը գրգռեն։ Եթէ երբեք կառավարութիւնը անհոգ գտնուի, չարիքը չուտով չպիտի դարմանուի։

⁂ Եմէնայի նահանգին մէջ կացութիւնը բարւոքած է կառավարական յաջողութիւններէն յետոյ։ Պէրամի մէջ յաջողութիւնը ուչ հասած ըլլալով, նոր պայմանաժամ մը տրուած է, որպէս զի լեռ եկած ապստամբները անձնատուր ըլլան։

⁂ Ալպանիոյ արչաւախումբին հրամանատար Ապտուլլահ փաչա կառավարութեան հրամանով մէյմէկ պատուանչան և Չալեքէն 5 օսմ. ոսկի տուած է 30 մալիսոր պետերէն իւրաքանչիւրին։ Մալիսոր պետերը իրենց հաւատարմական զգացումները յայտնած են։ Արկիրոքասթրոյի միւթէսարրֆը, կառավարութենէն ստացած հրահանգին համաձայն, ապստամբած Թօսքաններուն մօտ ազդեցիկ անձեր ղըրկելով զեկուցած է թէ իրենց պահանջումները նկատի պիտի առնուին։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՆՈՒԷՐԸ

Կայսրը 200,000 զրուչ նուիրեց Նաղովայի Ջուրի ճամբաներուն չինութեան համար։ Առհաչիւ 70,000 զրուչ ղրկուեցաւ Եվգաֆի նախարարութեան։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Արտաքին գործոց նախարար և երեսփ. Րիֆաթ փաչայի տեղ, որ Բարիզի դեսպան անուանուած է, կ. Պոլսոյ կուսակցութիւնը մօտերս նոր երեսփոխանի մը ընտրութեան պիտի ձեռնարկէ։ Օսմ. Նաւատորմի հանգանակիչ մարմինին նախագահ և Րիֆաթ փաչայի եղբայր Նաճիպզատէ Տէֆիք պէյ իր թեկնածութիւնը առաջարկած է. Նախարարաց Խորհուրդը արտաքին գործոց նախարարի յաջորդի մասին խորհրդակցութիւն կատարեց, բայց ո և է եզրակացութեան չյանգեցաւ։ Կ'ըսուի թէ մինչեւ Խորհրդարանին բացումը արտաքին գործոց նոր նախարարի մը անուանումը չպիտի կատարուի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Բ. Դրան մէջ մեծ չահագրգռութեամբ կը հետեւին պարսկական դէպքերուն։ Դաւրէժի օսմ. ընդհանուր հիւպատոսը իր կառավարութեան ուչադրութիւնը հրաւիրած է՝ Դաւրէժի մէջ բնակող 1800 օսմ. հպատակները պաչտպանելու համար, քանի որ նախորդ Շահը Դաւրէժի վրայ կը յառաջանայ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՄԷՆԻ ՄԷՋ

Բ. Դուռ հասած պաչտօնական լուրերու համաձայն, Ասիրի կացութիւնը գոհացուցիչ է։ Ապստամբական չարժումին մասնակցած զանազան ցեղեր յաջորդաբար հնազանդութիւն կը յայտնեն Իպհայի կառավարութեան։ Անոնք խոստացած են զինուորներուն հետ կռուիլ այն ցեղերուն դէմ, որոնք վար չեն դրած իրենց զէնքերը։ Թահամէի կողմը ջոկատ մը ղըրկուած է, Սէյտ Իտրիսի մարդիկը հոն համախմբուած ըլլալուն համար։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՎՐԱՅ ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՄԸ

Վերջերս Թուրքիոյ մասին նոր գիրք մը հրատարակուած է «Մահիկին վերստին ոսկեզօծումը» անունով։ Հեղինակն է Ֆ. Աֆլալօ, որ գրած է բազմաթիւ գիրքեր սպորթի վերաբերեալ և խմբագիրն է «Ընսիքլոփէտիա օֆ Սփօրթ»ի։ Գիրքը բաժնուած է տասը գլուխներու։ Առաջինին մէջ կը խօսի անձերու և քաղաքականութեան վրայ, կը ներկայացնէ Սահմանադրութենէն առաջ եկող գացող նախարարները, ինչպէս նաեւ գահընկէց Համիտը, որուն վրայ միայն քիչ կը խօսի և ցաւ կը յայտնէ այն բազմաթիւ գերման և երբեմնի անգլիացի ու ֆրանսացի գրողներուն, որոնք տակաւին հիացում ունէին այդ մարդակերպ գազանին հանդէպ։ Հեղինակը կատարեալ թրքասէր է և մեծ հիացում ունի Թուրքերու վրայ։ Իր գրքին Բ. գլուխը յատկացուցած է «Սուլթանի հպատակներ»ուն, ուր յաճախ կը յիչէ նաեւ Հայերը, բայց ոչ անոնց չինարար դերը, այլ միայն անոնց տառապանքը և Թուրքերուն անոնց նկատմամբ տածած ատելութիւնը, զոր մեծ մասամբ կը միտի վերագրել Հայերու զանեհի վախկոտութեան։ Ան կը նչմարէ թէ Ռուսահայերը պահպանած են իրենց նախկին քաջութիւնը, բայց Տաճկահայերը բոլորովին վատացեր են, անընդունակ զէնք կրելու և գործածելու, և իբրեւ օրինակ պատմութիւն մը կ'ուղղէ թէ տեղ մը քանի մը տասնեակ Հայեր ոչխարի պէս անտրտմունջ սպաննուած էին, և ի գլուխ ունչ ոչխարի, անոնց իւրաքանչիւրին վրայ կատարեալ զէնքեր, առատ փամփուչտ գտնուած են, որոնք երբեք չեն գործածուած և մնացած են իրենց կուսութեան մէջ։ Այս կարգի արհամարհական վերագրումներ չատ ունի հայերու նկատմամբ, նոյն իսկ կարգ մը Թուրքերէն այն համոզումը ստացած է թէ Հայերը զինուորագրութիւնը պահանջած են, ոչ թէ զինուոր ըլլալու փափաք կամ հայրենիքի պաչտպանութեան նախանձախնդրութիւն ունենալուն, այլ զինուորական տուրքէ ազատելու անձկանքով, երբ թէ Հայուն աղ ինը աւելի անարժէք է քան դրամը։ Թէեւ անկողմնակալ երեւնալու համար բաւականած է Տիտր Զօհրապի նախագահութեամբ զինուորագրութիւնը պահանջելու դիտումով Պոլիս կայացած միթինկի մը որոչումները հրատարակել, որոչումներ՝ որոնց մէջ յիչուած է նաեւ տնտեսապէս քայքայուած ժողովրդի մը անկարողութիւնը չարունակելու զինուորական տուրքը։ Ան կընդունի թէ տակաւին ճնչուած են տնտեսապէս, որուն իբրեւ ապացոյց կը ներկայացնէ Միչ. Նահանգներու կառավարութեան գաղթային պաչտօնատան չինած վիճակագրութիւնը, որ 1908էն Հայերու գաղթումը հազարներով աւելի ըլլալ կը ցուցնէ։ Երրորդ գլուխին մէջ կը նկարագրէ Թուրքը իբրեւ տիրող, որուն մէջ արժանի ընդունակութիւններ կը գտնէ, երբեմն թեթեւ մեղադրանքներով։ Չորրորդ գլուխը յատկացուած է կրօնք և պետութիւնը վերնագրին։ Այնուհետ հեղինակը կը ներկայացնէ Մահմետականութեան ազդեցութիւնը, չէրիի դատարանները, ամուսնալուծութեան օրէնքները, Շէյխ իւլ Իսլամի դիրքը և պետութեան վերաբերումը քրիստոնեայ ազգութիւններու հետ։ Գիրքին մնացած մասը նուիրուած է հետեւեալ գլուխներու — 1908-ի Յեղափոխութիւնը, Ներկայացուցչական կառավարութիւնը, Ճարտարարուեստական և Առեւտրական Թուրքիա, Րէֆօրմ Մամուլի մէջ, Րէֆօրմ Բանակի մէջ, Ապագայի խնդիրներ։

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Անգլիական, ֆրանսական, ռուսական և աւստրիական դեսպանները առջի օր գրաւոր զեկոյց մը յղելով Բ. Դրան, օտար անանուն ընկերութեանց մասին իրենց տեսակէտը պարզած և կարգ մը առարկութիւններ ըրած են։ Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Գույումճեան էֆ. դեսպանատանց թարգմաններուն հետ խորհրդակցած է այդ մասին։ Անանուն ընկերութեանց օրինագիծը Պետական Խորհուրդի օրէնսդիր ճիւղին յանձնուած է, քննուելու համար։

ՎԱՌԵԼԱՆԻՒԹԵՐԸ

Քաղաքապետութիւնը քննութիւն կը կատարէ, հասկնալու համար թէ մայրաքաղաքիս մէջ որքան փայտ եւ ածուխ կը գտնուին։ Վառելանիւթերու գինը կը բարձրանայ սա պատճառաւ որ վաճառականները տեղւոյն վրայ բարձր կը բռնեն գինները և մեծ քանակութեամբ ապրանք չեն ղրկեր Պոլիս։ Հետեւաբար այդ չահադէտներուն դէմ ազդու միջոցներ ձեռք առնելու է։ Թուրք թերթ մը կ'ըսէ թէ վառելանիւթերու խանութպանները սէնտիքա մը կազմած են, ածուխը և փայտածուխը բարձր գներով ծախելու համար։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ
ՆՈՐ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ

Նախարարաց Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ որոչեց Խորհրդարանը վերաբանալ հոկտ. 1ին, այսինքն որոչեալ ատենէն մէկ ամիս առաջ, նկատելով որ անցեալ նստաշրջանին վերջը խոստում եղած էր այդ մասին։ Ուստի ելմտական նախարարութեան յանձնարարուեցաւ ճամբու ծախքը վճարել այն երեսփոխաններուն, որոնք գաւառը իրենց ընտրական չրջանակներուն մէջ կը գտնուին։

ԻԶԶԷԹԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Համիտի սիրական քարտուղար Իզզէթ ամէն միջոցներով կ'աչխատի իր ազդեցութիւնը նորէն տարածել Սուրիացիներուն մէջ։ Ահա թէ ինչ յայտարարութիւն ըրած է «Մուղաթթամ» թերթին թղթակցին, որուն հետ Զուիցերիա կը գտնուի այս պահուս. «Երկար ատենէ ի վեր կը խորհիմ ծառայութիւն մատուցանել երկրիս և մանաւանդ Սուրիոյ, որ միակ կապն է Հիճազը կ. Պոլսոյ միացնող։ Ուստի որոչած եմ երկու դպրոց հիմնել Դամասկոսի մէջ, մէկը աղջիկներու, իսկ միւսը մանչերու համար. Նոյնպէս ազգայիններու ապաստանարան մը։ Մտադիր եմ իմ ծախքովս ամէն տարի սուրիացի հինգ ուսանող ղրկել Զուիցերիա։ Մէքքէի մէջ հիմնած դպրոցիս աւելի հող պիտի տամ և պիտի փորձեմ Անէյ-Զարքայի ջուրերը Մէտինէ փոխադրել տալ։ Դամասկոսի մէջ հիմնելիք երկու վարժարաններս պիտի կրնան 250 աչակերտ բովանդակել։ Բոլոր ծախքերը ես պիտի հոգամ։ Եւրոպա ղըրկելիք հինգ ուսանողներուս համար տարեկան 800 ոսկի պիտի ծախսեմ։ Ընտրութեան հոգը կը յանձնեմ Սուրիոյ երեսփոխաններուն, որպէս զի անոնց հետեւելիք ասպարէզը որոչեն։ Հոս համալսարանին տնօրէնութեան հետ խօսած եմ, որ զանոնք պիտի ընդունի յառաջիկայ տարի»։

ՕՍՄ. ՔՕՄԻԹԷԻՆ ԲԱԺՆՈՒՈՂՆԵՐ

«Ալէմդար»ի ըսածին նայելով, Պասրայի մէջ Օսմ. Քօմիթէի մասնաճիւղէն քառասուն հոգի բաժնուելով չափաւոր-ազատականներու մասնաճիւղ մը կազմած են Պասրայի երեսփոխան Թալիպ պէյի միջոցաւ։ Համայի Իթթիհատի ճիւղէն ալ ութը հոգի բաժնուած են։

ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԴԵՀԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Դրամատանց և վաճառականներու նախագահութեամբ [illegible] Սաիտ Հալիմ փաչա և Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան մօտ գերման արժետարց պատուիրակ Պ. Ֆօրլ Պրինդլեր նախագահ, ու կ. Պոլսոյ երեսփոխան Պետրոս էֆ. Հալաճեան և Ռէժիի օսմ. գօմիսէր Նուրի պէյ։

ԼՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՁՈՒԼՈՒՄ

Երէկուընէ սկսեալ «Զիա» և «Եէնի Կազէթա» լրագիրները ձուլուած են. «Եէնի Կազէթա» միայն պիտի հրատարակուի։ «Զիա»ի խմբագրապետ Սաֆվէթի Զիա պէյ դարձեալ խմբագրի պաշտօն ստանձնած է «Եէնի Կազէթա»յի մէջ։ Այս հաչուով պոլսոյ Թուրք մամուլին մէջ երկու Իթթիհատական օրկան կը մնան, «Թանին» և «Թէրճիւմանը Հագիգաթ»։

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅԻ ՈՃԻՐԸ

Հարցաքննիչ դատաւորի պատրաստած տեղեկագրին համաձայն, կատարուած նախնական քննութեամբ ապացուցուած է որ Սէրէզցի Մուսթաֆա Նազըմ և իր ծառան՝ Չէրքէզ Ահմէտ միասին գործած են Զէքի պէյի սպաննութիւնը։ Պատժական Օրէնքին 45րդ և 170րդ յօդուածներուն տրամադրութեան համաձայն, մահու պատժին կ'ենթարկուին այդ ոճրագործները։ Մագրիքէօյի նախնական դատարանին ընդդ. դատախազը ընդունեց հարցաքննիչ դատաւորին այդ որոչումը, բայց Ահմէտը բուն իսկ մարդասպան ճանչցաւ, և Մուսթաֆա Նազըմը՝ մեղսակից։ Վերաքննիչ Ատեանը այդ տեղեկագիրը քննելէ յետոյ, Ամբաստանիչ Ատեանին ալ տի յանձնէ, որուն տալիք որոչման համաձայն, ամբաստանեալները Ծանր Ոճրոց Ատեանին պիտի յանձնուին։ Մէհքեմէի արարքմանին մէջ ձերբակալուած Մէհմէտի մասին

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ ԹԻՒ 105

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ՀԱՄԻՏ ՄՏԱՏԱՆՋ Է

ԳԼՈՒԽ Թ.

— Իսկ Սալիհա ի՞նչ կըլլայ, հարցուց Իզզէթ որ այդ ջղային տագնապէն լուր չունէր և հետաքրքիր էր տեղեկութիւն առնելու։

— Բժիշկին դարմաններուն չնորհիւ կը հանդարտի... բայց վտանգը անոր վրայ չէ։

Իզզէթ յամրաբար առաւ փոքրիկ սեղանին վրայ դրուած թուղթը և հետեւեալ բառերը կարդաց։

«Քաջութիւն. յարատեւէ՛ այդ ուղղութեամբ. բարեկամներ կը հսկեն. ամէն ինչ կարգին է»։

Այս բառերը թէեւ քիչ, բայց չատ բան կը հասկցնէին. այսուհանդերձ քարտուղարը այդ թուղթը անտարբերութեամբ կրկին սեղանին վրայ դրաւ ըսելով,

— Դժբախտաբար թուղթը ստորագրուած չէ և կարելի չէ ատոր վրայ հիմնուելով մէկը ամբաստանել... կրնամ սակայն թէ դիտմամբ պատրաստուած է։ Բայց գիրէն յայտնի չէ որո՛ւն ըլլալը...։

— Այս գիրը չատ կը նմանի ձեր ակնարկած անձին գիրին, տառ ըսելիք չէ՛կայ, բայց կրնայ վարպետութեամբ նմանցուած ըլլալ...։

— Սակայն աղջկան խոստովանութի՛ւնը կայ մէջտեղ...։

— Վա՛յ, աղջիկը խոստովանա՞ծ է... այնատեն խնդիրը կը փոխուի։ Ուրեմն պատմեցէք տեսնեմ այդ խոստովանութիւնը։

— Աղջիկը թուղթը վրայէն գտնուելուն պէս սարսափահար, աղջկանս ոտքը կ'իյնայ և կը խնդրէ որ զինքը չմատնէ, խոստովանելով ամէն բան տեղն ի տեղօք պատմել։

— Եւ ինչ կը պատմէ տեսնենք...։

— Կը պատմէ թէ այդ թուղթը Բիկնապ Զիյա փաչայի կողմէ տրուած էր Սալիհա հանըմի յանձնելու համար։

— Փաչան իր ձեռքո՞վը թուղթը տուած էր աղջկան։

— Ո՛չ, երրորդի մը միջնորդութեամբ։

— Եւ ո՞վ է այդ երրորդը։

— Հարէմին ծառայութեան մէջ գտնուող յոյն կին մը։

Իզզէթ փաչա պահ մը ինքնիրեն խորհրդածեց, յետոյ վճռաբար ըսաւ իր խօսակցին.

— Լա՛ւ, հիմա ամէն բան կը հաղորդեմ մեր վեհափառ տիրոջը։

— Պիտի խնդրէի որ ես ալ ընկերանայի ձեզ որպէսզի եթէ հարկ ըլլայ, լրացուցիչ բացատրութիւններ ալ տամ, ըսաւ Ալգուս պէյ, որ կը վախնար թէ այս յայտնութեան ամբողջ փառքը Իզզէթը կը յափշտակէր իրմէ։

— Շատ աղէկ, միայն թէ նախ պէտք է որ ես Սուլթանին հետ առանձին տեսնուիմ, և եթէ ինք հրաման ընէ՝ այն ատեն քեզ ալ իր քով կը կանչենք։

— Այո՛, ես քեզի հետ կուգամ և դուրսը կը սպասեմ... պէտք չէ մոռնալ որ այս դաւադրութեան մէջ անպատճառ Տիկարան ալ մասնակցութիւն ունի։

— Ի՞նչ ապացոյց ունիք այս մասին։

— Նախ որ Տիկարա Զիա փաչայի ձեռքով պալատ բերուած ու Սուլթանին ներկայացուած է և երկրորդ թղթատար աղջիկը Տիկարայի աղախիններէն մէկն է։

— Այո՛, անչուչտ ատոնք չատ ծանր կասկածներ կրնան ներչնչել, բայց դրական փաստեր չեն... ինչ որ ալ ըլլայ, թող մեր վեհափառ տէրը այդ մասին ինք կատարէ դատաստանը. մենք միայն իրողութիւնը տեղն ի տեղօք պատմելով կը գոհանանք։

Ալգուս պէյ դժգոհութեան չարժում մը ըրաւ, սակայն չպատասխանեց, վախնալով որ գործին յաջողութիւնը բոլորովին կը խանգարուի։

Երկու անձերուն միջեւ վայրկեան մը լռութիւն տիրեց եւ քը կայսերական քարտուղարը ըսաւ.

— Սպասեցէ՛ք այստեղ, վստահ եմ որ Սուլթանը հիմա զիս իր քովը կանչել պիտի տայ և այն ատեն միասին կ'երթանք։

Եւ որպէսզի խօսքը կարճ կապէ, սիկառէթ մը հրամցուց Ալգուս պէյի և ինք սկսաւ թղթատել իր առջեւ գրասեղանին վրայ դրուած թուղթերու խուրձ դէզ մը, զանոնք ամենայն հետաքրքրութեամբ աչքէ անցնելու երեւոյթով մը։

Իրականապէս սակայն Իզզէթ բնաւ ուչադրութեան չէր առներ այդ թուղթերը։ Իր միտքը միակ մտածումով մը պաչարուած էր այդ միջոցին, այն է, այս կարեւոր յայտնութեան ամբողջ փառքը իրեն սեփականել։ Աւելի չատ դիւրին խնդիր մը չէր։ Ալգուս պէյ երբեք թոյլ չպիտի տար որ իր ձեռք բերած յաջողութիւնը իրմէ յափչտակէին և չէրքէզը այնպիսի յանդուգն ու խորամանկ մարդ մըն էր որ կարելի չէր խաբել բերել։ Եւ սակայն Սուրիացի Իզզէթ փաչան ալ խորամանկութեան մասին վար չէր մնար անկէ և նոյնիսկ կը գերազանցէր զայն։ Այս մտածումներուն մէջ խորասուզուած Իզզէթ երկար ատեն անխօսբառ մնաց, աչքերը յառած միեւնոյն թուղթին վրայ զոր չէր կարդար...

Յանկարծ սենեակին դուռը զարնուեցաւ.

— Մտէ՛ք, գոչեց քարտուղարը։

Իր հաւատարիմ պահապաններ էր եկողը։

— Վեհափառ Սուլթանը ձեզ կ'ուզէ, ըսաւ։

Միեւնոյն վայրկեանին մղուած պէս Իզզէթ փաչա և Ալգուս պէյ ոտքի ելան։

— Անմիջապէս կ'երթամ կոր իր քով, պատասխանեց քարտուղարը, դէպի դուռը ուղղուելով։

Չէրքէզը, առանց բառ մը արտասանելու, քայլ առ քայլ կը հետեւէր անոր։ Շատ մը նրբանցքներէ անցնելէ ետքը վերջապէս հասան կայսերական սրահին դրան առջեւ, ուր քանի մը հաւատարիմներ կեցած էին։

— Ալգուս պէյ, ըսաւ Իզզէթ փաչա բարձր ձայնով, դուք հոս սպասեցէք և երբ մեր Վեհափառ տէրը հրաման ընէ՝ ձեզ ներս կանչել կուտամ։

Չէրքէզը խոնարհումով մը պատասխանեց այս խօսքերուն։ Իզզէթ հաստատ քայլերով անցաւ իր առջեւ բացուող դրանէն և իր տիրոջ ներկայացաւ։

(Շարունակելի)

դատաստան տեղի չունենալու որոշում տրուած է։

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ

Բերայի թաղապետական շրջանակին համրային մաքրութեան գործաւորները բանիմօղ ըրին։ Քաղաքապետութեան քննիչը ղրկուեցաւ, հարկ եղած քննութիւնը կատարելու համար։

ՄԷՀՐԱԲԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Մէհրաբէ հաստատութեան բացումը կը կատարուի վաղը, ինչպէս կ'երեւայ հրատարակուած հրաւէրէն։ Թօհաֆիէի այս մեծ վաճառատունը որ քանի մը տարի առաջ հրոյ ճարակ եղած էր ու առժամաբար փոխադրուած էր Մէյտանճըգ ճատտէսի, այժմ կը փոխադրուի իր նախկին հոյակապ շէնքին մէջ, որ կառուցուած է Շէյխ-իւլ-Իսլամ խանին տեղը Թրամուէյի ճամբուն վրայ, Նախկին Թղթատարատան դիմացը, Հաճի Պեքիրի շաքարավաճառատունին գրեթէ յարակից։ Աքանչելի շէնք մըն է այս, որուն ճարտարապետը ուրախ ենք որ Հայ մըն է, Աւետիս էֆ. Սարաֆեան, նախկին փայլուն ընթացաւարտ Կայսերական Գեղարուեստական վարժարանին որ պատուաբեր դիրք մը գրաւած է հրապարակին վրայ։ Մէհրաբէ վաճառատունը որքան իր ճոխ ու ճաշակաւոր ապրանքներովը, այնքան ալ իր եզական այս գեղեցիկ շէնքովը անմրցելի կը մնայ։ Հաստատութեան ընդարձակ սրահները լեցուած են Թօհաֆիէի ամէն տեսակ առարկաներով, կահ կարասիներով, տնական բոլոր կազմածներով, ամէնէն ալ լաւագոյն տեսակէն։ Հաճոյք մըն է դիտել իր փառաւոր շէնքը ու աչքէ անցնել իր մթերքները, այնքան այլազան ու հրապուրիչ։

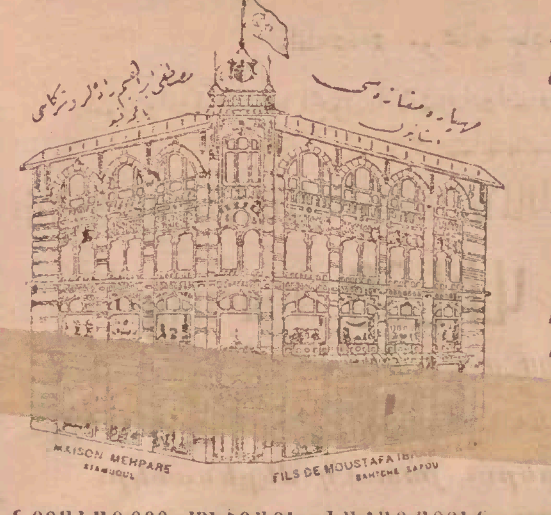

ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ՄԷՀՐԱԲԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՂՉԷ ԳԱՊՈՒ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱՑՈՒՄ

Պաղչէ Գաբու Թրամուէյի ճամբուն վրայ գտնուող մեր Նորակառոյց վաճառատան պաշտօնական բացումը տեղի պիտի ունենայ վաղը հինգշաբթի, առաւօտեան ժամը 10ին (Ը. Ե.)։ Պոլսոյ մեր յարգոյ յաճախորդները մեզ երախտապարտ պիտի թողուն, եթէ իրենց ներկայութեամբ պատուեն այս պաշտօնական բացումը։

ՄԷՀՐԱԲԷ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՏԷՐ
ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԻՊՐԱՀԻՄ ԶԱՏԷԼԷ՝ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԻՆՉ ԿԸՍԷ ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՀԱՐՑԱԳԻՐԸ

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԻՐԵՆ ՎԵՐԱԳՐՈՒԱԾՆԵՐԸ

Դ. Զօրաբեանի քննիչ Օսման փաշա Պատերազմ. Նախարարութեան ուղղած է ընդարձակ հեռագիր մը՝ իրեն եղած հարցման պատասխանելու համար. այդ հեռագրով Օսման փաշա իրր թէ կը փորձէ հերքել իրեն վերագրուած այն յայտարարութիւնները որոնք թշնամանքներ էին Հայոց Ազգին դէմ։ Օսման փաշա այն պատասխանագրով կը յայտարարէ թէ իր ուղեւորութեան միջոցին ոչ մէկ տեղ ոչ հայ և ոչ քիւրտ ժողովրդեան կողմէ բարի գալուստի ընդունելութիւն չէ եղած իրեն, միայն կը յիշէ որ ճամբուն վրայ գիւղի մը մօտերը հանգիստ առած միջոցին քանի մը Հայ գիւղացիներ գալով գանգատեր են պաշտօնէից և քիւրտերու ընթացքէն, հողային խնդիրներու մասին անտարբերութենէն, ճամբաներու շինութիւնը չկատարուելէն և ինք պատասխաներ է թէ ինք զինուորական ըլլալուն իրեն չեն վերաբերիր այս կարգի խնդիրներ. սակայն միւս կողմէ Օսման փաշա կը յիշէ թէ ԳԻՒՂԱՑԻՈՑ ԿՈՂՄԷ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆՆՊԱՍՏ ԿԱՐԾ ՄԸ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆՈՅՆՊԷՍ ԵՒ ՔԻՒՐՏԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԵՂԱԾ ԳԱՆԳԱՏԱՆԱՑ ԱՐԺԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՏՈՒԱԾ Է, ԱՅՆ ՈՃՈՎ ՍԱԿԱՅՆ ՈՐ ԱՐԺԱՆԻ ԿՐՆԱՆ ԸԼԼԱԼ ԲԱՐՕՐՈՒԹԵԱՆ ԵՐԲ ՆԵՐԿԱՅ ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱՊԷՍ ՀԱՄԱԿԵՐՊԻՆ։ Օսման փաշա ի վերջոյ կը յայտնէ թէ ինք մինչեւ ցարդ վարած զինուորական և քաղաքական պաշտօնավարութեանց մէջ արդարութեան և հաւասարութեան նախանձախնդիր եղած է։

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՏԵՂԱԿԱԼԸ ԵՒ ՂԱՐԱԴԱՂԻ ՎԱՆՔԵՐԻ ԹԱԼԱՆԸ

«Ղարադաղի և Մակուի խանութիւնների հայ գիւղերի աւերածութիւնների առիթով հարկաւոր դիմումները ընել և Ատրպատականի առաջնորդին հարկաւոր հրահանգներ տալէ յետոյ Էջմիածնի տեղակալ Տ. Գէորգ արքեպիսկոպոս դիմեր է Պարսից պետութեան խնամակալին յուլիսի 2ին հետեւեալ հեռագրով. — «Նորին Բարձրութեան Պարսից կայսերական խնամակալին։ Խնդրում եմ յարգանօք պաշտպանել Ղարադաղի Հայերին և Մակուայ Կարավանքը (Ս. Թադէոս առաքեալի վանք), որոնք ենթարկուած են խաների աւերածութեանց։ Տեղակալ Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց Գէորգ Արքեպիսկոպոս։»

Տեղակալը յուլիս 6ին ստացաւ հետեւեալ պատասխանը. — «Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսական տեղակալ Տ. Գէորգ Արքեպիսկոպոսին։ Ղարադաղի և Մակուի հայ ժողովրդեան ապահովութիւնը շատ մօտ է իմ սրտին։ Հրաման է արձակուած նրանց բնակավայրերում վերականգնել խաղաղութիւնը և պատժել յանցաւորներին։ Հաւատացէք իմ սրտանց բարեացակամութեան։

Աբուլ-Կասէմ Բիգնեա»

⁂ Սինօդը որոշեց Կովկասեան Փոխարքայի պաշտօնատարէն խնդրել որ Թաւրիզի ռուսաց գեներալ հիւպատոսը պահանջներ տայ տեղւոյն առաջնորդ Տ. Կարապետ եպիսկոպոսին գնալու Ս. Թադէոս առաքեալի վանքը վանահօր ապահովութեան և աւերածութիւնների հանգամանքը քննելու համար։

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտես. Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուաւ.— Բերայի Ազգ. կալուածոց Յանձնաժողովը գրով մը առաջարկած էր. Բերա Տոլապտէրէ փողոց գտնուող եկեղեցւոյ կալուածներէն երկաթագործի խանութը վաճառել 400 ոսկիի, արդիւնքը հասութաբեր կալուածի մը գնման յատկացնելու պայմանաւ։ Խորհուրդը յետ ճարտարապետական քննութեան սպասած ըլլալով որ այդ խանութին գետինը ապագայ ունի և յառաջիկային աւելի մեծ գինով մը կրնայ վաճառուիլ [illegible] հանել [illegible] այսմ տեղեկագրին Բաղաք. [illegible] — Ղալաթիոյ եկեղեցիի Խնամակալութիւնը Կեդր. վարժարանի շէնքին մէկ քանի մասերուն նորոգութեան արտօնութիւն խնդրած ըլլալով, Խորհուրդը յետ ճարտարապետական քննութեան արտօնեց նորոգութիւնը՝ ընտանեց ծախքերու սահմանին մէջ։— Խորհուրդը մանաւոր ուսումնասիրութեան առարկայ ընելով վերջերս Պէշիկթաշի մէջ ծագած հաշուական խնդիրը, և լսելով երկու կողմի բացատրութիւնները, որոշեց իր յառաջիկայ նիստին հրաւիրել Թաղ. Խորհուրդը և հաղորդել իրեն պէտք եղած հրահանգները։— Խորհուրդը պէտք եղած ճարտարապետական քննութիւն կատարած ըլլալով Գատըգիւղի Ազգ. վարժարանի նորոգութեան մասին, անդրադարձաւ և տեղի ունեցած ծախքերուն անհամապատասխան գտաւ զանոնք և որոշեց այս մասին կարեւոր տեղեկագրել Քաղաքական Ժողովին և միանգամայն Նախորդ Թաղական Խորհուրդէն պահանջել իր պաշտօնավարութեան հաշիւները։— Թօփգաբուի Յառաջդիմասէր Ընկերութիւնը մինչեւ 1910 հոկտ. ի մատակարարութեան հաշիւները ներկայացուցած ըլլալով, Խորհուրդը յետ քննութեան վաւերացուց զանոնք։— Արհեստական վարժարանի և Գարակէօզեան կայքի խնամակալութիւնը ներկայացուցած ըլլալով իր 1910 տարուան մատակարարութեան հաշիւները, Խորհուրդը Կեդր. համարակալութեան տեղեկագրին վրայ վաւերացուց զանոնք համարական մէկ քանի թեթեւ դիտողութիւններով.— Ֆէրիգիւղի Թաղ. Խորհուրդը մատուցած ըլլալով իր 1907 մարտ 1էն 1910 դեկտ. 31ի մատակարարութեան հաշիւները, Խորհուրդը յետ քննութեան վաւերացուց զանոնք։— Գարակէօզեան խնամակալութեան կողմէ Պէյքոզի մէջ գնուած շէնքը ինչ ինչ անհարմարութիւններու պատճառաւ պատշաճ չէր դատուած որբանոցի վերածուելու և ըստ այնմ առաջարկուած էր Քաղաք. Ժողովոյ անմիջապէս վաճառել տալ զայն։ Այս անգամ Խորհուրդը տեղեկանալով որ նոյն շէնքը խնամակալութեան կողմէ վաճառուած և Շիշլիի մէջ ուրիշ շէնքի մը գնման բանակցութեանց ձեռնարկուած է՝ ճարտարապետական քննութեան մը ենթարկեց զայն և ամէն տեսակէտով նոր շէնքը յարմար գտնելով Որբանոցի վերածուելու, զեկուց Քաղաք. Ժողովոյ իր կարծիքը և խնդրեց որ փութացուցէ փոխանցման գործողութիւնները։— Խորհուրդը Կեդր. համարակալութեան նախաքննութեան յանձնեց [illegible] մահալլէի Ուսումնասիրաց, Մխիթար Ճեմարանի Նախկին աշակերտաց ընկերութիւններուն, Դպրոցասէր Կեդր. յանձնաժողովին, ինչպէս նաեւ Ազգ. Սահ. յիսնամեակի կոմիտէի յանձնախումբին հաշիւները։

ԳՐԱԽՈՒԱԾ ՀՈՂԵՐ

Ուստրումնակ Զմշկածագի Թամամերբէ գիւղի Հայերը գրով մը դիմած են տեղապահին և կը խնդրեն որ Զմշկածագի Ապտիւրահման, Սուլէյման և Քեամիլ ալէյ անուն աւազակներու կողմէ իրենց գրաւուած հողերու մասին հետաքննութիւններ կատարուին։ Այն ազգայինները օգոստոս 1 թուակիր տեղագրով մըն ալ դիմած են Վարչապետին և Ներքին գործոց Նախարարին։

ԱՐՄԱՇՈՒ ՎԱՆՔԸ

Նախորդ Պատրիարք Դուրեան Սրբազան Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ այսօր ընկերակցութեամբ խնամակալութեան անդամներէն Գրիգորիս Ծ. Վրդ. Պալագեանի և Գէորգ էֆ. Թորոսեանի Արմաշ կը մեկնի պատարագելու։ Այս առթիւ բացումը պիտի կատարուի նաեւ 1000 ոսկի ծախքով շինուած մեծ ջրագային։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԳՈՐԾԵՐ

Երուսաղէմի վանքին եկեղեցական հաստատութեան կանոնագիրը կազմող յանձնաժողովը երեկ նիստ գումարեց Երուսաղէմատան մէջ։ Ներկայ էին Պալագեան և Գալըլեան վրդ.ները և Խօճասարեան, Նամէրեան ու Թէլեան էֆ.ները։ Յանձնաժողովը ճշդեց ու սահմանեց այն սկզբունքները որոնց վրայ պիտի հիմնուի եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան կանոնագիրը։ Յանձնաժողովը յառաջիկայ Խառն Ժողովի նիստին պիտի ներկայացնէ իր կազմած կանոնագիրը։

ՔԱՐԱՀԱՆՔԻ ԽՆԴԻՐ

Պատրիարքարանէ հեռագրուեցաւ Պանտըրմայի առաջնորդին որպէսզի տայ կէդրոնի գնուութեան և արտօնութեան Հայգիւղի քարահանքերու մասին ոեւէ տեղեկութիւն ղրկէ։

ԻԶՄԻՐԱՀԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

Պատր. Տեղապահը հետեւեալ շրջաբերականը ղրկած է նաեւ Իզմիրի առաջնորդարանը։

«Այլ և այլ կողմերէ կ'ծանուցուի մեզ թէ Հայ ժողովուրդը ցաւ ի սիրտ կ'տեսնէ որ դպրոցական, զինուորական, հողային և հարստահարական խնդրոց համար Պատրիարքարանի ըրած դիմումները անհետեւանք կ'մնան, և կ'փափաքի միթինկ գումարելով ուղղակի ինքն ալ խնդիր մատուցանել Տէրութեան, և հայցել այս կարեւոր խնդրոց կարգադրութիւնը։ Այս մասին խնդրուած լինելով նաեւ մեր կարծիքը, պարտք կ'համարենք յայտնել թէ Սահմանադրական կառավարութեան մը մէջ չենք կարող իրաւունք տալ մեզ որ և է կերպով արգելք ըլլալու ժողովրդին օրինաւոր փափաքանաց ու զգացմանց արտայայտութեան և ոչ ալ իրաւասութիւն և միջոց ունինք խափանելու այդպիսի ձեռնարկ մը, որու մանաւանդ՝ նպատակն է Տէրութեան աղերս մը ներկայացնել. միայն պարտք կզգանք դիտել տալ թէ ամենայն խոհեմութեամբ և պատշաճ կերպով պէտք է տեղի ունենան այդ գումարումները և խնդիրները շատ յարգալից և ողջախոհ լեզուով ուղղուին Մեծ Եպարքոսին և Ներքին Գործոց Նախարարութեան։ Չենք տարակուսիր որ հանդարտ կերպով ներկայացուած արդար խնդրոյ մը իր արժանի կարեւորութիւնը կընծայուի Տէրութեան կողմէ և կ'յայտնենք նաեւ մեր գոհունակութիւնը Մերազնեից առած այն զգացմանց համար որով կ'ցանկան մասնակցիլ Պատրիարքարանի ջանքերուն, նաեւ ուղղակի յայտնելով ժողովրդեան կրած ցաւը։»

⁂ Նախընթաց օր Իզմիրի Առաջնորդը Տ. Յարութիւն քահանան ղրկած է քաղաքին կրթական տեսչին որպէսզի Մեսրոպեան վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներու վկայականները վաւերացնէ ըստ օրինի։ Կրթական տեսուչը շատ անճահ խօսքերով կը մերժէ վաւերացնել, ըսելով որ քանի որ դուք մեր բոլոր հրահանգները անխտիր չէք գործադրեր, մենք ալ ասկէ ետք ձեր ոչ մէկ խնդիրը պիտի կատարենք, ինչ կուզէք այն ըրէք։ Յարութիւն քհ. կը պատասխանէ թէ ազգային սահմանադրութեան հակառակ եղող հրահանգներ ինքնագլուխ գործելու բացարձակապէս արգիլուած ենք և թէ այդ մասին Պատրիարքարանէ պէտք է որոշ հրաման առած ըլլանք։ Առ այս կրթական տեսուչը պատասխանած է որ Պատրիարքարանները չեն որ գործերը ասանկ տանին ու վրայ կրնան։ Ուրեմն վերջ Տ. Յարութիւն քհ. յիշեալ կրթական տեսչին հետ երկարօրէն վիճաբանել անօգուտ նկատելով խնդրութիւնը կը պատմէ Առաջնորդին։ Առաջնորդը վերստին կը ղրկէ Տ. Յարութիւն Հայրը կրթական տեսչին մօտ աւելի բացայայտ կերպով խնդրելով որ հաճի կատարել այդ վկայականներու վաւերացումը, քանի որ հակառակ պարագային տղաք պիտի տուժէին չը կարենալով ժամանակին մտնել պետական վարժարաններ։ Կրթական տեսուչը դարձեալ չէ պատասխանած այս երկրորդ դիմումին։ Առաջնորդը հարկ եղած դիմումը պիտի ընէ կուսակալին։ Իրողութիւնը տեղեկագրուած է արդէն Պատրիարքարան։

⁂ Տէր Գրիգոր Բարսեղեան որ Իզմիրի երուսաղէմապատկան կալուածներուն գործակատարն է, յայտնած է Առաջնորդին որ Էվգաֆի տեսչութիւնը կուզէ իբր մահլուլ գրաւել Իզմիրի շուկայի մէջ գտնուող խանութ մը։ Այդ խանութը արձանագրուած է Յովհաննէս վէլէտի Յարութիւն (Գիւտադիր) անուամբ։ Այժմ Էվգաֆի տեսչութիւնը կը հարցնէ եղեր թէ ո՞ւր է Յովհաննէս վէլէտ Յարութիւնը, և քանի որ չէք կրնար ներկայացնել, հետեւաբար մեռած է և խանութն ալ պէտք է մահլուլ ըլլայ։ Յայտնի է որ Ազգ. կալուածները եկեղեցիներու բարոյական անուան կ'արձանագրուին սովորաբար և ասիկա հին և նոր ռէժիմի կառավարութիւնները մենէ շատ աւելի աղէկ գիտեն։ Հին ռէժիմի օրով, կ'ըսէ Դաշինք, սկսած էին այս [illegible] մահլուլի խնդիրներ հանել ինչ որ [illegible] մը նախաձեռնութիւնն է ազգային հաստատութեանց։ Սահմանադրութեան հաստատմամբ յուսացինք որ այս փաձանքն ալ անցուցած կըլլանք։ Բայց շատ յուսախաբ եղանք երբ սահմանադրութեան խրախճանութիւններու միջոցին իսկ Պոլիս Համաքեան խանի խնդիրը յարուցին որ ցարդ կը տեւէ։ Կ'երեւայ հիմա ալ Իզմիր կուզեն նոյն բանը փորձել ու այս կերպով մեզ բանի համոզել որ կառավարութեան անունը կրնայ փոխուած ըլլալ բայց հայերու նկատմամբ ոչ ոգին, ոչ ալ ուղղութիւնը։ Առաջնորդը Կուսակալին պիտի երթայ խնդիրը պարզելու և խնդրելու որ այս անհեթեթ անիրաւութեան առաջքը փութով առնուի։»

⁂ Ֆրանսական Նաւատորմին ծովակալին հայ սպայ Պ. Զաւէն Խանզատեան Իզմիրի Ուսումն. Խորհրդոյ ատենապետ Նազարէթ էֆ. Ներսէսեանի ընկերակցութեամբ ներկայացեր է Առաջնորդին և յայտներ է թէ Ալիանս Ֆրանսէզը հինգ պատուոյ մէտալներ յանձնած է իրեն որպէսզի Իզմիրի հայութեան մէջ, ամենէն աւելի Ֆրանսերէն լեզուի տարածման աշխատող անձերուն տրուին, սոնք մասնաւոր հանդիսաւորութեամբ ի ներկայութեան Ֆրանսական հիւպատոսին։ Առաջնորդը իր շնորհակալութիւնները յայտներ և որոշեր է այդ հինգ անձերու ընտրութիւնը ընել պաշտօնական մարմնոց հետ խորհրդակցութեամբ։ Պ. Խանզատեան յայտներ է նաեւ որ Ֆրանսական կառավարութիւնը բարի կամեցողութիւնը ունի շատ մը դիւրութիւններ ընել հայոց կրթական գործին և թէ ինք այս մասին մասնաւոր տեղեկագիր մը պիտի մատուցանէ Ուսումն. Խորհրդոյ։ Առաջնորդը կրկին շնորհակալութիւններ յայտներ է Պ. Խանզատեանի որ ի նպաստ Իզմիրի դպրոցներուն ազնիւ միջնորդութիւն մը ըրած է Ֆրանս. կառավարութեան մօտ և մեծ յոյս յայտներ է որ իր ջանքերով կարելի պիտի ըլլայ օգտուիլ Ֆրանս. կառավարութեան բարեացակամութենէն։ Պ. Զաւէն Խանզատեան, բնիկ Մաղնիսայի, Ֆրանսական նաւատորմին միակ հայ սպան է։

ՏԻԿԻՆ ԱՐՄԷՆ ՕՀԱՆԵԱՆ

Թարմ է տակաւին յիշատակը Տիկին Արմէն Օհանեանի, այն անզուգական պարուհիին, որ ողբացեալ Դաւիթ Դաւիթեանի հետ թափեց Պոլսոյ, Եգիպտոսի և Իզմիրի ամբողջ հայութիւնը. այժմ կը գտնուի Լոնտոնի ամենէ փառաւոր ու հանրածանօթ թատրոններէն մէկուն «Հիպոտրոմ»ի մէջ ուր կը հմայէ հանդիսականներու [illegible]։ Ահա թէ ինչ գնահատական տողերով կ'ողջունեն Տիկին Օհանեանի երեւումը Լոնտոնի մէջ Անգլիական կարեւոր թերթերը։ «Թայմզ» կըսէ. Տիկին Օհանեան ամենքս ալ հմայեց իր գլխուն պարերովը, որոնցմէ «Սուլթանին հետ գիշեր մը» պարը պարզապէս անզուգական է իր տեսակին մէջ»։ «Տէյլի Նիւզ» կըսէ, Հիպոտրոմի գլխաւոր հրապոյրը կը կազմէ այժմ Տիկին Արմէն Օհանեանի ներկայութիւնը, որ Լոնտոնի սրտին մէջ բերած է Արեւելքի միթիք հոգին։ «Տէյլի Կրէֆիք» կըսէ. «Տիկին Օհանեան պարուհիներու պարագլուխն է հրաշալիօրէն կախարդիչ անձնաւորութեամբ մը։ Իր շարժումներուն գերազանցօրէն ինքնագիտակից, գլուխ վէտվէտելը իր հրաշալի պարերը վերածել աղջնակի մը խորունկ գաղտնիութեամբ»։ «Բէլ Մէլ կազէթ» կըսէ. «Տիկին Օհանեան արդի բեմի ամենէ կատարեալ պարուհիներէն մին է։»

ԱՆՊԱՏԻՒ ՔԱՀԱՆԱՆ

Տերսիմի սահմանին վրայ գտնուած Ս. Լոյս ուխտատեղիին մէջ, կըսէ «Յառաջ», Հեզիւ գիւղի Տ. Խորէն քահանան բռնաբարեր է իրեն հարսը՝ իր տղուն կինը։

ԻՆՉ Է ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆԸ(՞)

Ամսոյս 24ին, կիրակի օր, Կարինի Փաշայ Պէօշիին կողմը քանի մը Թուրքեր 3 կիներու հետ դէպի քաղաք կիրթան եղեր, նոյն պահուն կանցնին նաեւ քանի մը հայ երիտասարդներ երգելով. Թուրքերը կ'աղաղակեն լռել, բայց անոնք կը շարունակեն, խորհելով թէ ոչ մէկուն կը վնասեն. այս բանին վրայ երիտասարդները ձիերէն կ'իջնեն և դաւազաններով ու դաշյնով յարձակում կ'ընեն, երկուքը կը վիրաւորուին ու կը ծեծուին. վիրաւորները թիւով 3 են, երկուքը հայ, իսկ մէկը թուրք։

ԹՐՈՒՔ ՎԷ ՄԷԱՊԻՐ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷՆ

Գօնիա վիլայէթինէ նագլէն վէ Պէլֆիան ալին ալէյ նէշր դըր. մաաշլէ Շգօտրա վիլայէթի միւհէնտիսլիկինէ թային խըլընան Գատրի էֆ. [illegible] օլան Գօնեատան [illegible] իթտիկի մահալինտէն [illegible] Թրուգ վէ [illegible] մէմուրիյէթ [illegible] պագը [illegible] օլունուր։

ՏԵՂԱԿԱՆ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ
ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
Գ. Տ. ՏՕՏՕՐՈՒԼՕՍԻ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ԳԸՐԳ ՔԻԼԻՍԷ

Եւրոպական կատարելագործութիւններով օժտուած սոյն Գործարանին մէջ ամենավերջին դրութեամբ և զուտ խաղողէ կը պատրաստուին տեղական ոգելից ըմպելիներ, ինչպէս Քօնեաք, Տիզ օղի, Մաստիքա, Բաւսօլ, Էլիքսիր, Վինէկի գօնեաք, Խորտալիէ, Ծծմբաւոր քացախ (չիրա), Հին Գինիներ, Բաւի (բէքմէզ), վերջապէս ամէն տեսակ առաջնակարգ ըմպելիներ։

Պոլսոյ կեդրոնատեղին է Սիրքէճի, նոր Նաւահանգստան դիմաց, Գնահեան Խանին կից, մեծ մթերանոցը։

ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Պ. ՖԼՕՐԻՏԻՍ

Քոլերայի ներկայ համաճարակին առթիւ կը յանձնարարուի գործածել միայն անխառն ոգելից ըմպելիներ։

52—2

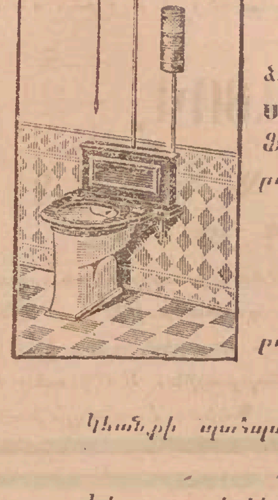

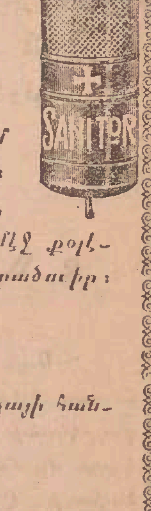

ՍԱՆԻԹՕՐ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՄԱՆՐԷԱՏԱՐ [illegible] ԴԷՄ
ԶՕՐԱՒՈՐ ԶԷՆՔ ՄԸՆ Է

Եւրոպայի թէ՛ հանրային վայրերուն և թէ տուներուն մէջ գործածուած սոյն դեղը, որ շատ լաւ ընդունելութիւն գտած է, գարշահոտութեան առջեւը՝ կառնէ և ամէն տեսակ միքրոպները բնաջինջ կ'ընէ։ Իրեն յատուկ անուշահոտութիւնը զուարթութիւն կուտայ մարմնոյն։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Եւրոպայի մէջ հիւանդութիւններու դէմ ձեռք առնուած նախազգուշական միջոցն է։ ՍԱՆԻԹՕՐի շնորհիւ է որ Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի և ուրիշ քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ քոլերա, թիֆօ և ուրիշ հիւանդութիւններ չեն տարածուիր։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Պարտաւորիչ կերպով կը գործածուի Եւրոպայի հանրային վայրերուն մէջ։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Կեանքի պահպանիչը ըլլալով ամէն տեղ անհրաժեշտ է։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Խիստ ազդեցիկ դեղ մը ըլլալուն, անիկա պէտք չէ անպակաս գտնուի ո՛չ մէկ տունէ, դպրոցէ, գործարանէ, օթէլէ, հիւանդանոցէ, վերջապէս հանրային ու մասնաւոր ամէն վայրերէ և նոյն իսկ ճեմիշներէ ու միզանոցներէ։

Ղալաթիա, Պալըգ Բազար, Էնօմաթթօփուլի խանին թիւ 11 սենեակին մէջ «Սօսիէթէ Սանիթօր»ի կողմէ միայն կը ծախուի։ 11—36

قاما قونياغى وشرابلرى خالص وحيلەسزدر . بيوك بقاليه مغازەلرندە بولنور.
دپوسى : غلطەدە موخانەدە نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ
ԳԻՆԻՆԵՐ
ՔԱՄՊԱ.

ՍԵՂՆԻ [illegible]
ԱՂԱՆԴԵԻ ԳԻՆԻՆԵՐ
ՔԱՄՊԱ.

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուի։ Ընդհ. մթերանոցը Մումհանէ, թիւ 51, Կալաթա։ 100—24

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ԵՂԵՌՆԱԳՈՐԾ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ

Սէլանիկ-Ալբասսոն երկաթուղիի գծին վրայ, Թումանիայի մօտ, տինամիթով ռումբ մը պայթած է կառախումբին անցած ատեն։ Երկու ուղեւոր սպաննուած և երկու ուղեւոր վիրաւորուած են։ Կառախումբին կրած վնասները յայտնի չեն։

ՔՈԼԵՐԱՆ

Առջի օրուան ժամը ութէն մինչեւ երէկուան ժամը ութը մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ 57 դէպք պատահեցան, որոնց 15ը մահացու։ Նախորդ վարակեալներէն ալ 13 հոգի մեռան։ Խասքեօյի մէջ մահացու դէպք՝ 6, Պէյօղլու Տէրէ՝ 7։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Վիեննայի մէջ շրջած լուրի մը համաձայն, Բ. Դուռը Պարսիկ կառավարութեան հետ բանակցութեան մէջ է՝ նախորդ Շահին դէմ միասին գործելու համար։

ՔԻՒՐՏԵՐՈՒ ՀՈՂԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Իրենց հողերը Հիւսէյն փաշայի կողմէ գրաւուած Քիւրտերը երեկ դարձեալ Բ. Դուռ երթալով պահանջեցին որ արդարութիւն ըլլայ։ Պատասխանուեցաւ թէ հարկ եղած հրամանները տրուած էին արդարութիւնը գործադրելու համար և թէ կրնան իրենց տեղերը դառնալ։ Քիւրտերը մերժեցին մեկնիլ, փաստեր ուզելով։ Այն ատեն ոստիկանութիւնը միջամտելով ընդհանուր ապահովութեան պաշտօնատունը տարաւ զանոնք։ Հոն Քիւրտերը կռուի բռնուեցան ոստիկաններուն հետ։ Քիւրտերէն մէկը խոյս տուաւ, բայց քիչ յետոյ ձերբակալուեցաւ։ [illegible] բոլոր քիւրտերն ալ ձերբակալուեցան։

ԾԱՆՐ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

Ափ. Տրիփոլիէն Բ. Դուռ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Վատայի մէջ Ֆրանսացիներու և բնիկներուն միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցած է, Ֆրանսացիները մեծ կորուստներով հետ մղուած և կամար քաշուած են։ Գնդապետ Մարգօ ճամբայ ելած է դէպի ընդհարման վայրը։ Ուրիշ ցեղեր ալ կը պատրաստուին նոր յարձակում գործելու։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՈՒԷՅՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Նոր հունձքէն 1,200,000 (մէկ միլիոն երկու հարիւր հազար) քիլօկրամ չոր խոտի նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ օգոս. 24ին (Ն. Տ.) ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց։ Նուազուրդին մասնակցիլ ուզողները կրնան պայմաններուն վրայ տեղեկութիւն առնել դիմելով Տնօրէնութեան (քարտուղարութեան դիւան)։ Առաջարկները կնքեալ պահարանով պէտք ուղղուին նոյն դիւանին, նուազուրդէն երեք օր առաջ։ Նուազուրդին կարենալ մասնակցելու համար պէտք է նախապէս 20 օսմ. ոսկի աւանդ ձգել ընկերութեան սնտուկը։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

⁂

Նոր հունձքէն 900,000 քիլօ երկայն յարդի, 900,000 քիլօ կարուած յարդի նուազուրդը օգոս. 24ին տեղի պիտի ունենայ ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց։ Նուազուրդին մասնակցիլ փափաքողները կրնան պայմաններուն վրայ տեղեկութիւն առնել, դիմելով Տնօրէնութեան (քարտուղարութեան դիւան)։ Առաջարկները կնքեալ պահարանով պէտք է ուղղուին նոյն դիւանին, նուազուրդէն երեք օր առաջ։ Նուազուրդին կարենալ մասնակցելու համար պէտք է նախապէս 20 օսմ. ոսկի աւանդ ձգել ընկերութեան սնտուկը։

2—1 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

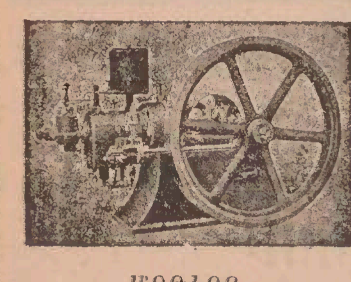

ՄՕԹԷՕՐ

ՀԵԾԵԼԱՆԻՒ

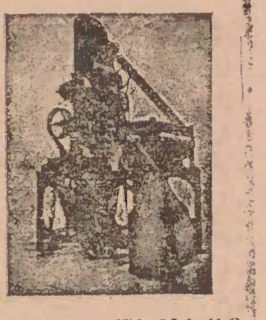

ԱԼԻՒՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ

ԳՈՒԼՊԱՅԻ ՄԵՔԵՆԱՅ

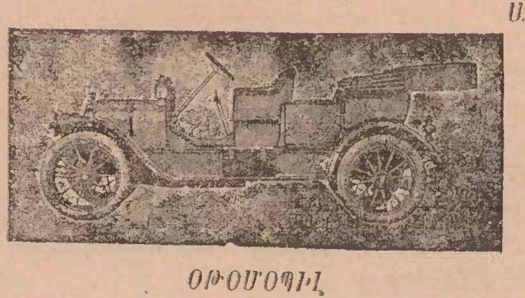

ՕԹՕՄՕՊԻԼ

ԼԱՄԲԱՐ

Ռ. ԱՐԹԻՆԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Մեծ-Շուկայ, Ջինճիրլի խան

Եւրոպական ծանօթ և մեծագոյն տուներուն հետ մեր բռնած կարգադրութեամբ, կրնանք առաջնակարգ մարքաներով և անմրցելի գիներով հայթայթել մեքենայի վերաբերեալ ամէն տեսակ յանձնարարութիւն։ Գաւառներէ եկած դիմումներուն անմիջական կերպով պատրաստ ենք տեղեկութիւն և գնահատում տալ։ Գաւառներէն պարկեշտ գործակատարներ կ'ուզուին։ 6—7

TRADE MARK Sievert

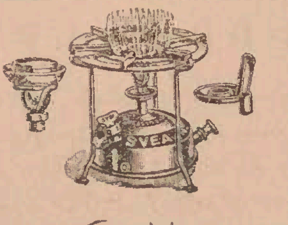

SVEA

« سوه‌ا » نام غاز اوجاقلری دونیانك الك برنجی نوع مارقه‌لی

اشبو اوجاقلر سسز، قوقوسز، ودومانسز اولوب كموردن فوق العاده اوجوز واقونومیالیدر. بش دقیقه‌ده صویی قاینادیر، اوطه‌لری ایصیندیریر، سوه‌ا مارقه‌سنه دقت ایتملیدر. یمكلری از زمانده پیشیریر. هر یرده صاتیلور. یكانه وكیلی : استانبولده حاوزلی خاننده حایز وقوفیان .

‚ՍՎԷԱ՝ ՄԱՐՔԱՅՈՎ. 7—10

ՔԱՐԻՒՂԻ ԿՐԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ

Սոյն կրակարանը անձայն, անհոտ և անծուխ է։ Ածուխի ոգութեան պատճառաւ խիստ աժան ու խնայողական է այս կրակարաններուն գործածութիւնը։ Հինգ վայրկեանի մէջ կ'եռացնէ ջուրը, սենեակը կը տաքցնէ և կերակուրները կ'եփէ, կարճ ժամանակի մը մէջ։ Պէտք է ուշադրութիւն ընել մարքային։ Ամէն տեղ կը ծախուի։ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՀԱՅՑ ԵՒ ՔՕՖՄԱՆ, Պոլիս, Հավուզլը խան։

كوز طبیبی دوقتور صالح سعید

عثمانلی اطفال خسته‌خانه‌سی كوز طبیبی
فرانسه‌ده « امیه‌ن ـ سه‌ن ویقتور » سریریات
عینیه‌سی معاون سابقی
زراعت بانقه‌سی قارشوسنده ۲۱ نومرولی
خانه‌سنده جمعه‌دن ماعدا هر كون ساعت سكزدن
اون بره قدر خسته قبول ایتمكده‌در.

ՅՕՔԹ. ՍԱԼԻՀ ՍԱԻՏ

ԱԿՆԱԲՈՅԺ ՕՍՄ. ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒՆԴԱՆՈՑԻՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԷՄԻԷՆ ՍԷՆ-ՎԻՔԹՕՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՆԱԽԿԻՆ
Օ Գ Ն Ա Կ Ա Ն

Երկրագործական Պանքային դիմաց գտնուող թիւ 21 տան մէջ ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի, ժամը 8էն 11, զատ ի ուրբաթ օրերէ։

دونانمای عثمانیه خدمت ایتمك

هم صحتكزی محافظه ایتمك

هم معمولات عثمانیه‌یه رغبت كوسترمك

هم تجارت ملیه‌یه یاردیم ایتمك ایچون

دونانمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعتنه چیقان

سیغاره كاغد وكبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر .
خصوصاكه فیئاتده هیچ فرق یوقدر .
عمومی ده‌پوزیتوسی استانبولده فینجانجیلرده نومرو ۸

ՀԱՆՐԻՀ ԼԱՆՑ

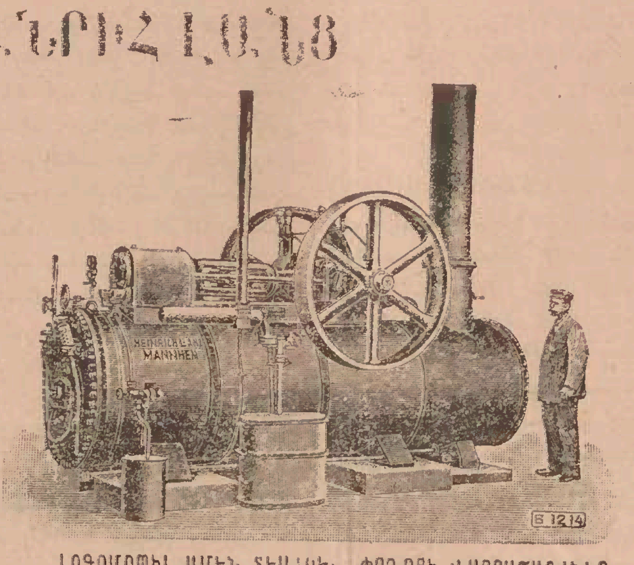

ԼՕՔՕՄՕՊԻԼ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ՝ ՓՈՂՈՑԻ ՎԱՅՐԱՇԱՐԺՆԵՐ
ԿԱՄՆԵԼԻՔ ՄԵՔԵՆԱՅ (ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԱԳԱԼ)
ՅԱՐԴԸ ԿՏՐԵԼՈՒ ՀԱԿ ՇԻՆՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԻՑ ՊՐՕՔՇԻԲԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.
ԳԱԼԱԹԻԱ, ՎՕՅՎՕՏԱ ԽԱՆ

مانهایمده « هانری لانس » فابریقه‌سی معمولاتی

هر جنس لوقوموبیللر وسوقاق لوقوموتیفلری ، صمان كسوب بالیه یاپان ماكنه‌لر خرمن (باتوز) ماكنه ، امتیازلی :

عموم ممالك عثمانیه اجنته‌لری فریس بروقشییر وشركاسی
17-54 درسعادت غلطه وویووده خان

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

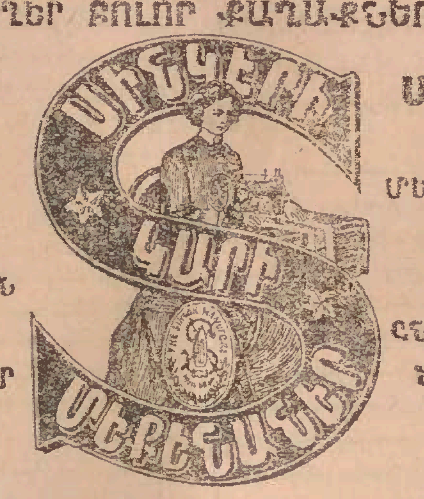

ՍԻՆԿԵՐԻ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
—•—
ԽԻՍՏ ՀԱՍՏԱՏՈՒՆ
ՇԻՆՈՒԱԾ
ԵՒ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ
ՆԻՒԹԵՐԷՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ
—•—
ԱՆՓՈՐՁԵԼԻ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՆՈՑՆԵՐՈՒ
ՀԱՄԱՐ

ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ՆՄԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

[illegible]

ՍԻՆԿԵՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բերա, 343, Մեծ Փողոց. Կալաթիա, Սինկէր խան և Գարաքէօյ 120, Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Հաֆըզ Փաշա 64, Սկիւտար Ջարշիբօյի 15։ Գարաքէօյ, Մուսթաֆահանէ փողոց։ Մաքրիգիւղ երկաթուղիի հրապարակը։ Գատըգիւղ, Պէօյլի Պաշի փողոց 113։ Պէշիկթաշ, Շիրքէթի Նաւամատոյցին դիմացը։ Բագըրգիւղ, Թրամվայ ճամբայ 51։

Տնօրէնութիւն Սինկէրի համար։ Կ. Պոլիս Բերա Մեծ փողոց 343

خیرو [illegible]

بیوك [illegible] مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ۱۱

الك صوك موده‌یه موافق وهر كیسه‌یه الویریشلی زنه‌وار كاك چوجقلره مخصوص غایتله شیق وطیاقلی وصورت مخصوصه‌ده اوروپادن جلب ایلدیكمز خالص انكلیز اسقارپین وپوتینلری وایاق قالبلری وتریلكلرك هر درلوسی مغازه‌مزده بولنور. درسعادت وطشره ایچون شیمدی‌یه قدر مغازه‌مزك ماللری طوپدن صاتلمقده ایكن بو كره پك چوق طرفلردن وقوعبولان آرزو اوزرینه همان صاتش فیئاتلری كبی معتدل فیئاتلر ایله پراكنده اوله‌رق دخی صاتمقده‌یز .

مغازه‌مزدن آلیش وویریش ایدنلرك اصلا الدانمیه‌جقلرینی وبركره مغازه‌مزی تشریف بیوره‌جق ذوات كرام وخانم افندیلرك صوك درجه ممنون قاله‌جقلرینی صورت قطعیه‌ده تأمین ایدرز.
طشره‌دن وقوعبوله‌جق طوپدن سپارشلر درحال كمال سرعتله اجرا ایدیلور .

ԽԱՅՐԻ ԻԳՊԱԼ ԳՈՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ

ԿՕՇԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՒՏԱՎԷՐՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին այրերու, կիներու և տղոց յատուկ նորաձեւ, տոկուն ու շքեղ սկարպին, կօշիկներ և բոթթոֆլ, ամէն տեսակէ։ Գիները չափաւոր են։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 104—40

كیسارنا معدن صویی

كیسارنا معدن صویی

قولرا زماننده محافظهٔ صحته خادمدر

اشبو طبیعی معدن صویی ، غازی ولذتی وخواص شفائیه‌سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك الك اعلاسی اولوب معده ، قره‌جكر ، باغیرصاق ، بوبرك ، مثانه ، قوم والبومین خسته‌لقلرینك الك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق ومجربدر .
عموم اجزا دپولریله اجزاخانه‌لرده وبیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور .
— مركز دپوسی بغچه قپوسنده كمرك اتصالنده یكی خانه‌ده‌در .

ՔԻՍԱՐՆԱ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Սոյն բնական հանքային ջուրը իր համով և առողջարար յատկութիւններով աշխարհիս հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ։ Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամենէն ազդու դարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, աւազախտի և ալպիւմինի հիւանդութեանց դէմ։

Այս հանքային ջուրը քոլերայի ատեն առողջութեան շատ օգտակար է։ Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու և մեծ նպարավաճառներու քով կը գտնուի։

Ընդհանուր մթերանոց Պաղչէգաբու, Մաքսատան կից, Նէնի խան։ 104—7

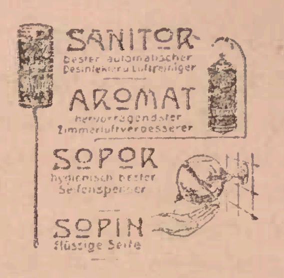
SANITOR
bester automatischer Desinfektor u. Luftreiniger
AROMAT
hervorragendster Zimmerluftverbesserer
SOPOR
hygienisch bester Seifenspender
SOPIN
flüssige Seife

SANITOR

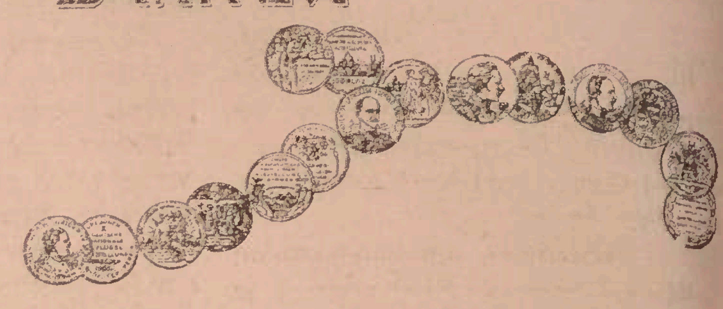

سانیتور

بتون خسته‌لقلره وخصوصیله قولرایه مكمل بر سلاح

اوروپانك كرك عمومی وكرك خصوصی محللرنده استعمال اولنه‌رق عمومك مظهر تحسینی اولان اشبو الت دافع تعفن اولمقله برابر هر درلو میقروبلری تلف ایدر كندوسنه مخصوص كوزل بر رایحه‌سی واردر.
سانیتور : حیاتك محافظی اولمق اوزره اوروپانك هر طرفنده پك بیوك نام قزاندیغندن بتون اولركزده استعمالنی توصیه ایدرز .
سانیتور؛ قولرایه قارشی صوك بر تدبیر اولمقله برابر تیفو خسته‌لغنك منعنده خادم ومؤثر بر دوادر.
سانیتوری خانه، مكتب، اوتل، فابریقه، خسته خانه كبی ازدحاملی محللر ایله ابدستخانه‌لرده مطلق بولندیرملیدر.
بالكز غلطه‌ده بالق بازارنده آنوموتارخی خاننده ۱۱ نومروده (سوسیه‌ته سانیتور) اداره‌خانه‌سنده بولنور سپارش دخی قبول اولنور .
۳—۳۶

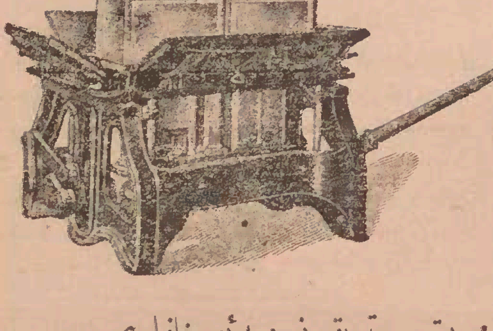

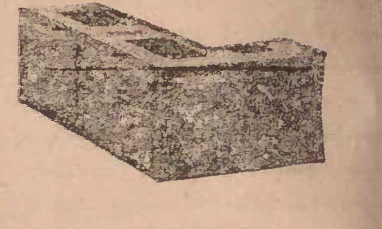

فرانسز مواد انشائیه مغازه‌سی : ت . تریقون ویه‌ئو خلفلری
غلطه‌ده : مومخانه جاده‌سی نومرو ۶۱
امور وانشاآت نافعه ایچون آلات وادوات وصنعی طاشلر اعماله مخصوص ماكنه‌لر

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹԵՐՈՒ

Թ. ԹՐԻՔՕՆ ՎԻԷՅՕ Յաջորդ

ԳԱԼԱԹԻԱ, ՄՈՄՀԱՆԷ, ԹԻՒ 61. 6—52

Հանրօգուտ շինութեանց և հանքերու յատուկ գործիքներ և արուեստական քարերու յատուկ մեքենաներ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒՊԼԻ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ.— Քալաշնիքօֆի սակարան, Զնամենսկայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրով։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— [illegible] Եկատերինպուրկ, [illegible] Էլիզապէթփոլ, [illegible] Կէրսոն, Քիեւ, Քօզլօֆ, Խօքանտ, Քրէմէնչուկ, Մոսկուա (Կամրջքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքօլայեւսք, Նովօրոսիյսք, Օտեսա, Օմսք, Բերմ, Բոքրոֆսքայա-Սլոպոտա, Պոլթավա, Ռիկա, Ռոստով, Սարաթոֆ, Սիմ-բիրսք, Սէմփէրոպոլ, Ժիթօմիր, Թիւմէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիտեպսք, Վիննիցա, Վոլոկտա և Վոզնեսենսք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ. —Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Պօպրինեց, [illegible] և [illegible]։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ —Լոնտոն, Փարիզ, Ժընեւ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. Կանխավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քոմիսիոնով վաճառում ապրանքի։ Կը տրամադրէ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կու տայ ամենավստահելի «Սէյֆ» դրամարկղներ [illegible].

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ի
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ.Պոլիս Վոյվոտա փողոց
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս. Աշըր Էֆ. խան
Բիւթիւքչեանէ փողոց

Մասնաճիւղեր՝ Էտիրնէ, Պէյրութ, Գավալա, Տէտէաղաճ, Տրամա, Մանասթըր, Սելանիկ, Սամսոն, Իզմիր, Սկիւպ, Սերէզ։

Գրասենեակներ՝ Կիւմիւլճինա, Գումանովա և Սուֆլի։

Սելանիկի պանքան կրզբաղի պանքայի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, ապրանքներու վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ և աւանդներ իբր աւանդ կ'ընդունի։

Խնայողական Սնտուկ՝ Նպաստաւոր տոկոսով։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

(ԷՄՆԻԷԹ ՍԱՆՏԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ Երկրագործ. պանքան վարէ. բացած է Պոլիս Ճկալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ։

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխատուութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ու կէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշւով, այսինքն ուզուած ատեն դրամ առնելու պայմանով, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխատուութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի եւ արծաթ առարկաներու եւ արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կու տայ։

Ապահովութեան Սնտուկը տէրութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է եւ իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին եւ թէ ժողովուրդին շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

طراش : ۱ غروش
بك اوغلنده آصمه‌لی مسجد نومرو ۹
« پاساژ دوروپ نومرو ۱۸

دیشلركزی محافظه ایتمك ایسترسه‌كز
رفعت دیش صویی قوللانكز هر اجزاخانه‌ده بولنور

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ Գ. ՓՕՇԱՃԵԱՆ